Opłata pocztowa uiszczona gotówką!

Katowice, dnia 30 września 1938.

# GAZETA URZĘDOWA
## WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
# Dział Administracji Szkolnej

Nr 9.

Poz.: **TREŚĆ:** str.

TREŚĆ



### Poz. 208.

## ROZPORZĄDZENIE

### Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 12 lipca 1938 r. (Nr Szt-2451/38)

**o nadawaniu prywatnym szkołom artystycznym muzyki uprawnień szkół państwowych.**

Na podstawie art. 8 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 343) oraz § 14 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 1 czerwca 1937 r. o ustroju szkół artystycznych muzyki (Dz. U. R. P. Nr 44, poz. 343), zarządzam, co następuje:

**§ 1.** Uprawnienia państwowych szkół artystycznych muzyki, przewidzianych w § 2 rozporządzenia z dnia 1 czerwca 1937 r. o ustroju szkół artystycznych muzyki (Dz. U. R. P. Nr 44, poz. 343) mogą być nadane:

a) prywanym szkołom artystycznym muzyki, zorganizowanym na wzór państwowych;

b) prywatnym szkołom artystycznym muzyki, nie zorganizowanym na wzór państwowych, lecz uznanym przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za eksperymentalne.

**§ 2.** Nadanie uprawnień prywatnej szkole artystycznej muzyki może nastąpić, jeżeli ta szkoła:

a) posiada organizację i program, przewidziany dla państwowych szkół artystycznych muzyki odpowiedniego typu;

b) osiąga wyniki nauczania, uznane przez władze szkolne za dorównujące wynikom, przewidzianym dla państwowych szkół artystycznych muzyki odpowiedniego typu;

c) posiada dyrektora (kierownika) oraz większość takich nauczycieli, którzy zarówno liczbą godzin, jak i pracą związani są przede wszystkim z tą szkołą;

d) posiada odpowiednie dla swej liczebności i organizacji pracy pomieszczenia, urządzenie oraz należyte zaopatrzenie w środki i pomoce naukowe;

e) odpowiada potrzebom państwowym na danym terenie.

**§ 3.** Uprawnienia państwowych szkół artystycznych muzyki odpowiedniego typu nadaje szkole prywatnej Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. W wypadkach wątpliwych, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może zlecić wydanie opinii co do poziomu nauczania i przedstawienie wniosku powołanej przez siebie komisji. Komisja ta działa na podstawie regulaminu, ustalonego przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

**§ 4.** Nadanie uprawnień powoduje uznanie, iż wydane przez daną szkołę świadectwa są równoznaczne z odpowiednimi świadectwami państwowych szkół artystycznych muzyki tego samego typu, przy czym uczniowie otrzymują świadectwa ukończenia szkoły na warunkach ustalonych dla państwowych szkół artystycznych muzyki odpowiedniego typu.

**§ 5.** Nadanie uprawnień ważne jest do odwołania. Nadane uprawnienia mogą być odwołane, gdy władze szkolne stwierdzą, że szkoła przestała spełniać którykolwiek z warunków przewidzianych w § 2 niniejszego rozporządzenia, lub narusza inne obowiązujące ją przepisy.

**§ 6.** Prywatne szkoły artystyczne muzyki z uprawnieniami szkół państwowych winny umieszczać na świadectwach szkolnych następującą klauzulę: Zarządzeniem z dnia ..................
Nr .................. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego nadał ..................
(nazwa szkoły prywatnej)
uprawnienia ..................
(typ państwowej szkoły artystycznej muzyki)

**§ 7.** Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) **W. Świętosławski.**

## 209.

# ROZPORZĄDZENIE

**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego**

z dnia 12 lipca 1938 r. (Nr Szt-2452/38)

**o nadawaniu prywatnym szkołom artystycznym plastyki uprawnień szkół państwowych.**

Na podstawie art. 8 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 343) oraz § 14 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 1 czerwca 1937 r. o ustroju szkół artystycznych plastyki (Dz. U. R. P. Nr 44, poz. 344) zarządzam, co następuje:

**§ 1.** Uprawnienia państwowych szkół artystycznych plastyki, przewidzianych w § 2 rozporządzenia z dnia 1 czerwca 1937 r. o ustroju szkół artystycznych plastyki (Dz. U. R. P. Nr 44, poz. 344) mogą być nadane:

a) prywatnym szkołom artystycznym plastyki, zorganizowanym na wzór państwowych;

b) prywatnym szkołom artystycznym plastyki, nie zorganizowanym na wzór państwowych, lecz uznanym przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za eksperymentalne.

**§ 2.** Nadanie uprawnień prywatnej szkole artystycznej plastyki może nastąpić, jeżeli ta szkoła:

a) posiada organizację i program, przewidziany dla państwowych szkół artystycznych plastyki odpowiedniego typu;

b) osiąga wyniki nauczania, uznane przez władze szkolne za dorównujące wynikom, przewidzianym dla państwowych szkół artystycznych plastyki odpowiedniego typu;

c) posiada dyrektora (kierownika) oraz większość takich nauczycieli, którzy zarówno liczbą godzin, jak i pracą związani są przede wszystkim z tą szkołą;

d) posiada odpowiednie dla swej liczebności i organizacji pracy pomieszczenia, urządzenie oraz należyte zaopatrzenie w środki i pomoce naukowe;

e) odpowiada potrzebom państwowym na danym terenie.

**§ 3.** Uprawnienia państwowych szkół artystycznych plastyki odpowiedniego typu nadaje szkole prywatnej Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. W wypadkach wątpliwych Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może zlecić wydanie opinii co do poziomu nauczania i przedstawienie wniosku powołanej przez siebie komisji. Komisja ta działa na podstawie regulaminu, ustalonego przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

**§ 4.** Nadanie uprawnień powoduje uznanie, iż wydane przez daną szkołę świadectwa są równoznaczne z odpowiednimi świadectwami państwowych szkół artystycznych plastyki tego samego typu, przy czym uczniowie otrzymują świadectwa ukończenia szkoły na warunkach ustalonych dla państwowych szkół artystycznych plastyki odpowiedniego typu.

**§ 5.** Nadanie uprawnień ważne jest do odwołania. Nadane uprawnienia mogą być odwołane, gdy władze szkolne stwierdzą, że szkoła przestała spełniać którykolwiek z warunków, przewidzianych w § 2 niniejszego rozporządzenia, lub narusza inne obowiązujące ją przepisy.

**§ 6.** Prywatne szkoły artystyczne plastyki z uprawnieniami szkół państwowych winny umieszczać na świadectwach szkolnych następującą klauzulę: Zarządzeniem z dnia ...................... Nr .............. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego nadał ......................
(nazwa szkoły prywatnej)
uprawnienia ......................
(typ państwowej szkoły artystycznej plastyki)

**§ 7.** Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszena.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) **W. Świętosławski.**

---

## 210.

# ROZPORZĄDZENIE

**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego**

z dnia 26 lipca 1938 r. (Nr II Pr-6765/38)

**w sprawie instrukcji o działalności instruktorów przedmiotowych szkół średnich ogólnokształcących oraz zasad organizacji ognisk metodycznych.**

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 304) zarządzam, co następuje:

**§ 1.** Ustalam instrukcję o działalności instruktorów przedmiotowych szkół średnich ogólnokształcących oraz zasady organizacji ognisk metodycznych.

**§ 2.** Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie tracą moc wszelkie przepisy w sprawach objętych niniejszym rozporządzeniem.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—)**W. Świętosławski.**

*Załącznik 1* do rozp. Min. W. R. i O. P. z 26. VII. 1938 r. (Nr II Pr 6765/38).

**Instrukcja o działalności instruktorów przedmiotowych szkół średnich ogólnokształcących.**

**I.** Instruktor jest kierownikiem odpowiedniej Centralnej Pracowni Dydaktycznej i jest odpowiedzialny za całokształt jej działalności; jest organem Ministerstwa, czuwającym w porozumieniu z Kuratorium nad całością działalności ognisk metodycznych danego przedmiotu nauczania; jest fachowym organem doradczym i pomocniczym Ministerstwa w zakresie spraw związanych z danym przedmiotem nauczania.

**II.** W szczególności do zakresu działania każdego z instruktorów należy:

1) organizowanie pracy Centralnej Pracowni Dydaktycznej danego przedmiotu drogą: skupiania wokół niej jednostek pracujących naukowo w zakresie dydaktyki oraz nauczycieli interesujących się tymi zagadnieniami; inicjowania i organizowania badań w tym kierunku; gromadzenia dzieł dydaktycznych i naukowych oraz środków pomocniczych, umożliwiających badania podstaw dydaktycznych nauczania; informowania ogółu nauczycielstwa o rezultatach prac za pośrednictwem specjalnych wydawnictw;

2) rozpatrywanie środków dydaktycznych i naukowych z punktu widzenia ich użyteczności w realizowaniu programów, opracowywanie odpowiednich spisów środków istniejących oraz pobudzanie inicjatywy wydawniczej w tej dziedzinie;

3) inicjowanie, organizowanie i ogniskowanie poczynań dydaktycznych i naukowych wśród nauczycielstwa drogą zebrań, pokazów, artykułów, wydawnictw itp. oraz kontakt z Sekcjami dydaktycznymi towarzystw naukowych i z czasopismami fachowymi polskimi i zagranicznymi;

4) nadawanie w porozumieniu z Kuratoriami zasadniczego kierunku pracy ogniskom metodycznym oraz czuwania nad ciągłością i żywością ich pracy w zakresie określonym zasadami organizacyjnymi ognisk;

5) fachowe badanie warunków tworzenia nowych ognisk proponowanych przez Kuratoria oraz inicjowanie zakładania nowych ognisk;

6) planowe i systematyczne obserwowanie możliwości i najlepszych sposobów realizowania programów gimnazjalnych i licealnych, osiąganych wyników oraz stosowanych metod pracy przez zbieranie materiału z własnej praktyki oraz przez udział na konferencjach ognisk metodycznych, zebraniach fachowych, podczas zwiedzania szkół, obserwacji egzaminów, za pośrednictwem ankiet, prasy fachowej itp.;

7) inicjowanie eksperymentowania wariantów programowych oraz nowych metod pracy;

8) inicjowanie oraz współudział przy opracowywaniu instrukcji i zarządzeń normatywnych, dotyczących realizacji programów oraz ewentualnej ich zmiany;

9) udział w pracach związanych z oceną podręczników, książek i pomocy naukowych w ramach określonych odpowiednimi przepisami;

10) udział w zjazdach i konferencjach organizowanych przez Ministerstwo lub Kuratoria a poświęconych omawianiu spraw programowych lub dydaktycznych, dotyczących poszczególnych przedmiotów nauczania;

11) fachowa pomoc przy organizowaniu specjalnych kursów dydaktycznych i naukowych dla nauczycieli;

12) udzielanie odpowiedzi na zgłoszone zapytania ze strony władz szkolnych, dyrekcyj szkół i nauczycieli w sprawach nauczania danego przedmiotu.

---

*Załącznik 2* do rozp. Min. W. R. i O. P. z 26. VII. 1938 r. (Nr II Pr 6765/38).

**Zasady organizacji ognisk metodycznych.**

1. Ogniska metodyczne organizowane są na terenie poszczególnych okręgów szkolnych w liczbie uznanej za konieczną przez Kuratorium w porozumieniu z instruktorem. Rzeczą pożądaną jest, aby w każdym O. S. istniało conajmniej jedno ognisko z danego przedmiotu. Ognisko skupia w sobie nauczycieli gimnazjum i liceum.

2. Celem ognisk metodycznych jest podniesienie poziomu naukowego i metodycznego w gimnazjach i liceach przez organizowanie i ułatwianie indywidualnej i zespołowej pracy dydaktycznej i naukowej nauczycieli należących do ogniska oraz przez udzielanie odpowiedzi i porad na zgłoszone zapytania.

3. Ogólne wytyczne działalności ognisk ustalane są corocznie przez Ministerstwo w ścisłym porozumieniu z instruktorami poszczególnych przedmiotów, którzy czuwają nad normalnym tokiem tej działalności, utrzymując stały kontakt z kierownikami ognisk za pośrednictwem korespondencji, hospitacji i zjazdów. Niezależnie od tego do planu pracy mogą być włączone zagadnienia bardziej specjalne, związane z danym terenem, a wysunięte bądź przez Kuratorium bądź przez członków ogniska.

4. W związku z organizowaniem pracy dydaktycznej i naukowej rejonu kierownicy ognisk utrzymują stały kontakt ze szkołami należącymi do ogniska, urządzają przynajmniej dwa razy w ciągu roku szkolnego konferencje skupiające ogół nauczycieli swego rejonu, biorą jak najczęstszy udział w zebraniach grup miejscowych i zamiejscowych, oraz organizują zespoły dla wykonania prac specjalnych.

5. Na życzenie Kuratorium kierownik ogniska może utrzymywać również kontakt z grupami spoza rejonu ogniska zapraszając na konferencje ich przedstawicieli i biorąc udział w zebraniach przez nie organizowanych.

6. W celu umożliwienia kierownikom ognisk należytego wypełniania ich obowiązków Kuratoria wyznaczają im corocznie stałe ryczałty na wyjazdy oraz odpowiednie dotacje na zaopatrzenie pracowni ogniskowych. Budżety te wymagają zatwierdzenia ze strony Ministerstwa.

7. W celu umożliwienia członkom ogniska uczestnictwa w konferencjach rejonowych i zebraniach grup Kuratoria zabezpieczają im zwrot kosztów oraz otrzymanie urlopów od dyrekcji szkół.

8. W celu uzgodnienia ogólnych wytycznych działalności ognisk ze specjalnymi potrzebami terenu odbywają się na początku roku szkolnego w każdym Kuratorium konferencje kierowników wszystkich ognisk istniejących na terenie Okręgu pod przewodnictwem Naczelnika Wydziału z udziałem przedstawiciela instruktorów. Na konferencjach tych omawia się również projekty tworzenia nowych ognisk celem zbadania ich w ciągu roku przez instruktorów poszczególnych przedmiotów.

9. Porozumienie z Kuratoriami w innych niewymienionych wyżej sprawach odbywa się wyłącznie za pośrednictwem przewodniczącego zespołu instruktorów.

10. W celu uzgodnienia działalności ognisk z danego przedmiotu nauczania zwoływane są w terminach określonych przez Ministerstwo zjazdy kierowników ognisk.

---

211.

## ZARZĄDZENIE

### Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 14 czerwca 1938 r. (Nr III RG-2840/38)

**o utworzeniu komisyj egzaminacyjnych dla kierowników zakładów mleczarskich.**

W związku z § 31 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 15 października 1936 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o pomieszczeniach i urządzeniach zakładów mleczarskich oraz o zawodowym przygotowaniu kierowników tych zakładów (Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 568), w brzmieniu rozporządzenia z dnia 27 kwietnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 294) — zarządzam, co następuje:

**§ 1.** Dla osób, które między 1 listopada 1936 r. a 15 maja 1938 r. były kierownikami technicznymi mleczarni, maślarni lub serowni, a pragną złożyć egzamin, uprawniający do kierowania mleczarnią, o dziennym odbiorze mleka ponad 1.000 litrów, maślarnią ręczną lub mechaniczną, lub też serownią, o dziennym odbiorze ponad 500 litrów mleka — tworzy się następujące komisje egzaminacyjne:

1) w Cieszynie przy Państwowej Wyższej Szkole Gospodarstwa Wiejskiego,

2) we Lwowie przy Wydziale Rolniczo-Leśnym Politechniki Lwowskiej,

3) w Rzeszowie przy Państwowej Szkole Mleczarskiej,

4) w Stryju przy Prywatnej Szkole Mleczarskiej Towarzystwa „Masłosojuz",

5) w Warszawie przy Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego,

6) w Wilnie przy Wydziale Rolniczym Uniwersytetu Stefana Batorego,

7) we Wrześni przy Szkole Mleczarskiej Wielkopolskiej Izby Rolniczej.

**§ 2.** Komisje, o których mowa w § 1, działają zgodnie z regulaminem, stanowiącym załącznik do zarządzenia niniejszego.

**§ 3.** Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i traci moc obowiązującą z dniem 1 lipca 1939 r.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
**W. Świętosławski.**

---

*Załącznik 1* do zarządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 14 czerwca 1938 r. (Nr III RG-2840/38).

## REGULAMIN

### Komisyj egzaminacyjnych dla kierowników zakładów mleczarskich.

**§ 1.** Komisje egzaminacyjne utworzone na mocy zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14 czerwca 1938 r. uprawnione są do egzaminowania kierowników zakładów mleczarskich, znajdujących się w rejonach komisyj.

Rejony poszczególnych komisyj obejmują:

I. Rejon Komisji Egzaminacyjnej w Cieszynie:

1) województwo śląskie,
2) województwo krakowskie (powiaty: Biała, Bochnia, Chrzanów, Kraków, Limanowa, Myślenice, Nowy Targ, Wadowice, Żywiec),
3) województwo kieleckie (powiaty: Będzin, Częstochowa, Miechów, Olkusz, Zawiercie).

II. Rejon Komisji Egzaminacyjnej we Lwowie:

1) województwo lwowskie (powiaty: Drohobycz, Gródek Jagielloński, Jaworów, Lubaczów, Mościska, Rawa Ruska, Rudki, Sambor, Sokal, Turka, Żółkiew),
2) województwo tarnopolskie,
3) województwo stanisławowskie,
4) województwo wołyńskie,

5) województwo lubelskie (powiaty: Biłgoraj, Chełm, Hrubieszów, Janów, Krasnystaw, Tomaszów, Zamość).

III. Rejon Komisji Egzaminacyjnej w Rzeszowie:

1) województwo lwowskie (powiaty: Brzozów, Dobromil, Jarosław, Kolbuszowa, Krosno, Lisko, Łańcut, Nisko, Przemysł, Przeworsk, Rzeszów, Sanok, Tarnobrzeg).
2) województwo kieleckie (powiaty: Jędrzejów, Kielce, Opatów, Pińczów, Sandomierz, Stopnica, Włoszczowa).

IV. Rejon Komisji Egzaminacyjnej w Stryju:

1) województwo stanisławowskie,
2) województwo tarnopolskie.

Kandydaci z województwa stanisławowskiego i tarnopolskiego mają swobodny wybór Komisji Egzaminacyjnej we Lwowie ewentualnie w Stryju.

V. Rejon Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie:

1) Warszawa,
2) województwo warszawskie,
3) województwo kieleckie (powiaty: Iłża, Końskie, Kozienice, Opoczno, Radom),
4) województwo lubelskie (powiaty: Biała Podlaska, Garwolin, Lubartów, Lublin, Łuków, Puławy, Radzyń, Siedlce, Sokołów, Węgrów, Włodawa),
5) województwo łódzkie (powiaty: Brzeziny, Łask, Łęczyca, Łódź, Piotrków, Radomsk, Sieradz, Wieluń),
6) województwo białostockie (powiaty: Białystok, Bielsk Podlaski, Łomża, Ostrołęka, Ostrów Mazowiecki, Szczuczyn, Wysokie Mazowieckie),
7) województwo poleskie.

VI. Rejon Komisji Egzaminacyjnej w Wilnie:

1) województwo wileńskie,
2) województwo nowogródzkie,
3) województwo białostockie (powiaty: Augustów, Grodno, Sokółka, Suwałki, Wołkowysk).

VII. Rejon Komisji Egzaminacyjnej we Wrześni:

1) województwo poznańskie,
2) województwo pomorskie.

**§ 2.** Do egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną mogą przystąpić osoby, które między 1 listopada 1936 r. a 15 maja 1938 r. były kierownikami technicznymi mleczarni, maślarni lub serowni w rejonie danej komisji, zgłoszonych do właściwej izby rolniczej celem zarejestrowania, są obywatelami polskimi, mają ukończoną szkołę powszechną co najmniej stopnia pierwszego i co najmniej 5 lat pracowały w mleczarni, maślarni lub serowni.

**§ 3.** Podanie o dopuszczenie do egzaminu należy wnosić do przewodniczącego właściwej dla danego rejonu Komisji Egzaminacyjnej.

Do podania należy dołączyć:

1. zaświadczenie właściwej izby rolniczej o pełnieniu między 1 listopada 1936 r. a 15 maja 1938 r. obowiązków technicznego kierownika mleczarni, maślarni lub serowni zgłoszonej do izby celem zarejestrowania,
2. dowód obywatelstwa polskiego,
3. świadectwo ukończenia publicznej szkoły powszechnej, co najmniej jednoklasowej dawnego ustroju,
4. ewentualnie świadectwo ukończenia szkoły lub kursu mieczarskiego,
5. dowody odbytych technicznych praktyk mleczarskich,
6. opłatę egzaminacyjną,
7. dwie nienaklejone fotografie,
8. własnoręcznie napisany życiorys.

**§ 4.** Przewodniczący Komisji sprawdza wiarogodność przedłożonych dokumentów i dopuszcza kandydata do egzaminu, jeżeli podanie jego odpowiada warunkom przewidzianym w §§ 1—3. O dopuszczeniu do egzaminu, względnie o odmownym załatwieniu podania Przewodniczący Komisji zawiadamia piśmiennie kandydata.

**§ 5.** Terminy egzaminów wyznacza Przewodniczący Komisji i podaje je do wiadomości Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i Ministerstwu Rolnictwa i Reform Rolnych co najmniej 14 dni przed wyznaczonym terminem egzaminu.

**§ 6.** Skład Komisji Egzaminacyjnej ustala Ministerstwo W. R. i O. P.

W skład Komisji Egzaminacyjnej wchodzi ponadto jeden członek delegowany przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

**§ 7.** Zakres wymagań przy egzaminie:

a) z języka polskiego. Kandydat winien umieć czytać zarówno tekst drukowany jak i czytelnie pisany, wykazać się znajomością władania językiem polskim w mowie i piśmie na temat związany z wykonywaniem zawodu przez kandydata.
b) z nauki o Polsce Współczesnej. Kandydat winien wykazać się znajomością ustroju, stanu gospodarczego i stosunków społecznych Państwa Polskiego. W szczególności winien posiadać elementarne wiadomości z Konstytucji, jako podstawy organizacyjnej Państwa Polskiego, znać podział administracyjny Państwa, orientować się w zakresie działania samorządu terytorialnego, gospodarczego oraz związków i organizacyj rolniczych i spółdzielczych.
c) z organizacji i rachunkowości zakładów mleczarskich. Kandydat winien: 1) znać rodzaje zakładów mleczarskich, zasady ich organizowania i prowadzenia oraz przebieg pracy w nich, 2) umieć prowadzić rachunkowość techniczną i handlową, dziennik główny, asygnariusze itp., księgi pomocnicze, ponadto sporządzać zestawienia miesięczne i roczne, bilans surowy, obrachunki wydatków i dochodów, bilans roczny, 3) umieć przeprowadzać kalkulacje mleczarskie, 4) orientować się w podstawowych przepisach ad-

ministracyjno-prawnych i w zakresie ustawodawstwa mleczarskiego, 5) znać zasady spółdzielczości, rodzaje spółdzielni.

d) z technologii i towaroznawstwa mleczarskiego. Kandydat winien: 1) posiadać podstawowe wiadomości z hodowli i żywienia, o właściwościach fizycznych i chemicznych mleka oraz o drobnoustrojach występujących w mleku i jego przetworach, 2) znać techniczne sposoby badania mleka i jego przetworów, 3) umieć otrzymywać dobre mleko do bezpośredniego spożycia i do przerobu, 4) przerabiać mleko na masło i sery, 5) znać zasady oceny jakościowej i towaroznawczej produktów mleczarskich, 6) umieć właściwie zużytkować uboczne produkty mleczarskie.

e) z pomieszczeń i urządzeń technicznych zakładów mleczarskich. Egzamin winien obejmować praktyczne wiadomości, dotyczące: 1) narzędzi, sprzętów, przyborów i maszyn używanych przy otrzymywaniu, przewozie, przechowaniu i przerobie mleka, 2) budynków, pomieszczeń wewnętrznych zakładów mleczarskich.

Przy egzaminie należy uwzględniać zarówno pomieszczenia i urządzenia zakładów mleczarskich o napędzie ręcznym jak i mechanicznym. W zakres egzaminu wchodzą praktyczne wiadomości z zasad obsługi maszyn i kotłów parowych, motorów spalinowych, instalacyj elektrycznych.

Kandydat winien wykazać się ponadto znajomością przepisów ochrony bezpieczeństwa pracy i pomocy w nagłych wypadkach.

**§ 8.** Egzamin jednego kandydata ze wszystkich przedmiotów powinien trwać nie dłużej niż 2 godziny, przy czym nie należy kandydata pytać bez przerwy dłużej niż 30 minut.

**§ 9.** Po ukończeniu egzaminu Komisja orzeka zwyczajną większością głosów o wyniku egzaminu. W wypadku równej ilości głosów rozstrzyga głos Przewodniczącego. Wstrzymanie się od głosowania jest równoznaczne z głosowaniem przeciw wynikowi pomyślnemu.

**§ 10.** Przewodniczącemu oraz członkom Komisji przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu przeciwko uchwale Komisji.

Sprzeciw winien być pod rygorem nieważności zgłoszony bezpośrednio po powzięciu uchwały ustnie do protokółu z egzaminu, a następnie w ciągu trzech dni wniesiony na piśmie wraz z uzasadnieniem do Ministerstwa W. R. i O. P.

Zgłoszenie sprzeciwu wstrzymuje aż do czasu rozstrzygnięcia wydanie kandydatowi świadectwa złożenia egzaminu.

O słuszności sprzeciwu i jego skutkach decyduje ostatecznie Ministerstwo W. R. i O. P.

**§ 11.** W razie pomyślnego wyniku egzaminu Komisja Egzaminacyjna wydaje kandydatowi świadectwo złożenia egzaminu na druku według załączonego wzoru (załącznik 2).

Świadectwo złożenia egzaminu, opatrzone pieczęcią Komisji Egzaminacyjnej, podpisuje Przewodniczący oraz Przedstawiciel Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

**§ 12.** W razie niepomyślnego wyniku egzaminu Komisja oznacza termin, po upływie którego kandydat może poddać się egzaminowi ponownemu. Dopuszczenie do egzaminu po raz trzeci możliwe jest tylko w wypadkach wyjątkowych i uzależnione jest od zgody Ministerstwa W. R. i O. P.

**§ 13.** Członków Komisji Egzaminacyjnej obowiązuje tajemnica obrad.

**§ 14.** Ze wszystkich posiedzeń i czynności Komisji są sporządzane na miejscu protokóły przez jednego z członków Komisji,wyznaczonego przez Przewodniczącego. Protokóły winny być podpisywane przez Przewodniczącego i protokólanta. W protokóle z przebiegu egzaminu należy podać czas trwania egzaminu oraz krótką treść pytań i ocenę odpowiedzi. Językiem urzędowym jest język polski.

**§ 15.** Wszelkimi sprawami, związanymi z działalnością Komisji zarządza Przewodniczący.

**§ 16.** Druki, przybory piśmienne i pomoc kancelaryjną opłaca Przewodniczący z dochodów Komisji.

**§ 17.** Przewodniczący Komisji w ciągu dni 14 po ukończeniu egzaminu winien złożyć sprawozdanie pisemne z jego przebiegu Ministerstwu W. R. i O.P., oraz w odpisie przesłać do wiadomości Ministerstwu Rolnictwa i Reform Rolnych.

**§ 18.** Akta egzaminacyjne przechowuje szkoła, przy której działa Komisja. Świadectwa z praktyk, jak i świadectwa szkolne ulegają zwrotowi.

**§ 19.** Wysokość opłaty egzaminacyjnej wynosi 30 zł. W wypadkach odstąpienia od egzaminu, jako też w wypadkach niepomyślnego dla kandydata wyniku egzaminu, opłata nie ulega zwrotowi.

**§ 20.** Z pobranych opłat egzaminacyjnych przysługuje członkom Komisji Egzaminacyjnej zwrot kosztów podróży (przejazd II kl. kolei) oraz wynagrodzenie w wysokości kwoty, powstałej z podziału na równe części między członków komisji, przy czym Przewodniczący pobiera dwie części z podziału sumy pobranych opłat po opłaceniu kosztów podróży i wydatków kancelaryjnych. Na wydatki kancelaryjne przeznacza się 10% wpływów z opłat egzaminacyjnych.

Postanowienia ustępu pierwszego nie mają zastosowania do funkcjonariuszy państwowych i samorządowych, jeżeli przysługują im diety i zwrot kosztów podróży z tytułu wyznaczenia ich do uczestnictwa w Komisji.

---

*Załącznik 2* do zarządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 14 czerwca 1938 r. (Nr III RG-2840/38).

Wzór do § 11 regulaminu komisyj egzaminacyjnych dla kierowników zakładów mleczarskich.

**KOMISJA EGZAMINACYJNA DLA KIEROWNIKÓW ZAKŁADÓW MLECZARSKICH.**

w..............................................................................
(siedziba komisji)

# ŚWIADECTWO ZŁOŻENIA EGZAMINU

Fotografia

Pan..........................................................................................
(imię i nazwisko)
urodzony dnia.................................... roku...................... w ...........................................
pow.......................................... wojew. ............................................ wyznania .......................
złożył egzamin w dniu ................................................ roku ....................... przed Komisją Egzaminacyjną dla kierowników zakładów mleczarskich w........................ powołaną na podstawie zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14 czerwca 1938 r. (Nr III RG-2840/38) w sprawie utworzenia komisyj egzaminacyjnych dla kierowników zakładów mleczarskich i uzyskał uprawnienia do technicznego kierowania mleczarnią, o dziennym odbiorze mleka ponad 1.000 litrów, maślarnią ręczną lub mechaniczną, lub też serownią o dziennym odbiorze ponad 500 litrów mleka.

..............................................., dnia.............................................roku.......................

Przedstawiciel
Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych

Przewodniczący
Komisji Egzaminacyjnej

m. p.

.......................................................... ..........................................................

---

**212.**

WOJEWODA ŚLĄSKI.
Nr OP. III-156/93. Katowice, dnia 2 lipca 1938 r.

**Inspektorat Szkolny
w Katowicach**

**w sprawie likwidacji publicznej szkoły powszechnej z niemieckim językiem nauczania w Michałkowicach.**

Na podstawie § 65 ust. 2 Ustawy z dnia 28 lipca 1906 r. o utrzymaniu szkół powszechnych oraz § 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 31 maja 1929 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 6, poz. 74) w sprawie rozszerzenia kompetencji Kuratorów Okręgów Szkolnych, zarządzam zlikwidowanie z dniem 31 sierpnia 1938 r. publicznej szkoły powszechnej z niemieckim językiem nauczania w Michałkowicach, z powodu zbyt małej ilości dzieci przewidzianej na rok szkolny 1938/39.

Dzieci uczęszczające już do wspomnianej szkoły, będą mogły na życzenie rodziców ukończyć obowiązkową naukę w języku niemieckim w publicznej szkole powszechnej z niemieckim językiem nauczania w Siemianowicach, co nie pociągnie za sobą kosztów ani dla nich ani też dla Związku Szkolnego w Michałkowicach, albo w prywatnej szkole powszechnej z niemieckim językiem nauczania w Chorzowie.

Zechce Inspektorat Szkolny powiadomić o powyższym we właściwym terminie wszystkich rodziców, posyłających dzieci do likwidowanej szkoły i zażądać od nich oświadczeń, do której szkoły chcą je w przyszłości posyłać.

Równocześnie należy wydać odpowiednie dyspozycje w sprawie pozostałego inwentarza jakoteż przydzielenia siły nauczycielskiej, udzielającej naukę w szkole z niemieckim językiem nauczania do właściwej szkoły w miejscu.

O wykonaniu powyższego zarządzenia złożyć należy relację w terminie do dnia 10 września 1938 r.

(—) **Dr Grażyński,**
Wojewoda.

---

**213.**

WOJEWODA ŚLĄSKI.
Nr O. P. III-131/I/23.
Katowice, dnia 29 sierpnia 1938 r.

**Inspektorat Szkolny
w Bielsku**

**w sprawie utworzenia Publicznej Szkoły Powsz. w Podjaziu.**

Na podstawie art. 3 i 4 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 143), zarządzam otwarcie z dniem 1 września 1938 r. w Podjaziu, Publicznej Szkoły Powszechnej I stopnia o jednym nauczycielu.

(—) **Dr Grażyński,**
Wojewoda.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego.
Warszawa.

214.

## OKÓLNIK Nr 28

z dnia 10 czerwca 1938 r. (II P-4923/38)

**w sprawie przestrzegania przepisów ustawy o ustroju szkolnictwa odnośnie do przyjmowania dzieci do szkoły powszechnej.**

Przed wejściem w życie postanowień art. 7 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389), nie było zakazu przyjmowania do I klasy publicznych szkół powszechnych dzieci, które nie ukończyły jeszcze sześciu lat życia.

Skutkiem tego dotychczas często zdarzają się przypadki, że do I klasy gimnazjów ogólnokształcących zgłaszają się dzieci, nie mające ukończonych lat 12.

Ponieważ jest to sprzeczne z postanowieniami art. 23 cytowanej ustawy, proszę PP. Kuratorów o zarządzenie dopilnowania, by kierownicy publicznych szkół powszechnych bezwzględnie stosowali się do postanowień art. 7 wymienionej wyżej ustawy.

Zgodnie z tymi postanowieniami, do I klasy publicznych szkół powszechnych nie wolno przyjmować dzieci, które do dnia 1 września nie ukończyły lat sześciu, do następnych zaś klas dzieci odpowiednio starszych, tak, by nie mogły ukończyć VI klasy szkoły powszechnej III stopnia dzieci, które, jako zbyt młode, nie mogłyby być przyjęte do gimnazjum ogólnokształcącego.

Zasad tych należy ściśle przestrzegać również w stosunku do prywatnych szkół powszechnych, posiadających uprawnienia szkół publicznych lub ubiegających się o te uprawnienia, w myśl postanowień § 1, lit. a) rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 16 grudnia 1936 r. o nadawaniu prywatnym szkołom powszechnym uprawnień publicznych szkół powszechnych (Dz. Urz. Min. W. R, i O. P. Nr 11, poz. 214).

**Minister:**
(—) **W. Świętosławski.**

---

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

215.

## OKÓLNIK Nr 33

z dnia 2 lipca 1938 r. (III P-3900/38)

**w sprawie praktyk wakacyjnych uczniów szkół przemysłowych.**

Wobec trudności w dostarczaniu odpowiednich ilości praktyk do dyspozycji szkół przemysłowych nowego ustroju, których uczniowie zgodnie ze statutem są obowiązani do odbywania praktyki wakacyjnej, Ministerstwo zezwala do odwołania dyrekcjom wymienionych szkół na zmniejszenie w porozumieniu z Kuratorium Okręgu Szkolnego ogólnego czasu trwania praktyki ucznia oraz na przeprowadzanie jej jednorazowo w zależności od przydziału praktyk i miejscowych warunków. Jako normę należy uważać 2 miesiące praktyki.

**Dyrektor Departamentu:**
(—) J. Firewicz.

---

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

216.

## OKÓLNIK Nr 43

z dnia 1 września 1938 r. (II Pr-7393/38)

**w sprawie radiowych audycyj szkolnych dla szkół powszechnych na rok szkolny 1938/39.**

W roku szkolnym 1938/39 Polskie Radio podobnie jak w roku 1937/38 organizuje radiowe audycje szkolne. Audycje te mają służyć nauczycielstwu jako pomoc w pracy wychowawczej i dydaktycznej. To też decyzja co do wyboru audycyj i słuchania ich w pewnej klasie należy całkowicie do nauczyciela, który najlepiej się może orientować, jaka audycja będzie mu przydatna w pracy szkolnej z danym zespołem młodzieży w danym momencie.

Radiowe audycje szkolne dzielą się na audycje poranne i południowe.

1. A u d y c j e p o r a n n e o charakterze rozrywkowo-wychowawczym i aktualno-informacyjnym odbywać się będą podobnie jak w roku 1937/38 codziennie o godz. 8.00—8.10.

Audycje te przeznaczone są dla dzieci, poczyzmniejszanie w porozumieniu z Kuratorium Okręnając od III klasy wzwyż. Na końcu każdej audycji porannej zapowiadany będzie tytuł audycji na dzień następny i wskazywany stopień jej trudności.

2. A u d y c j e p o ł u d n i o w e o charakterze bardziej dydaktycznym nawiązujące niejednokrotnie do programów nauczania odbywać się będą codziennie o godz. 11.00—11.25 wzgl. 11.00—11.15.

Program tygodniowy audycyj południowych obejmować będzie następujące rodzaje audycyj:

poniedziałek — pogadanka dla dzieci młodszych.

wtorek — pogadanka dla dzieci starszych,
środa — słuchowisko dla dzieci młodszych,
czwartek — poranek muzyczny,
piątek — słuchowisko dla dzieci starszych,
sobota — „Śpiewajmy piosenki".

Dla ułatwienia nauczycielom korzystania z audycyj Polskie Radio wydało broszurę pt. Radio w szkole. Audycje dla szkół powszechnych wrzesień 1938 czerwiec 1939, która zawiera w chronologicznym porządku spis audycyj wraz z krótkim ich streszczeniem i wskazaniem wieku dzieci, dla których poszczególne audycje są przeznaczone. Broszury te otrzymują bezpłatnie wszystkie szkoły powszechne zaopatrzone w odbiorniki radiowe.

Podsekretarz Stanu:
**Jerzy Ferek Błeszyński**

**217.**

**OKÓLNIK Nr 45**
z dnia 29 sierpnia 1938 r. (III PU-3323/38).
**w sprawie podziału uczniów (uczennic) na grupy przy nauczaniu niektórych przedmiotów w szkołach zawodowych.**

W związku z przekształcaniem szkół zawodowych według nowego ustroju i wprowadzaniem nowych programów, Ministerstwo, uzupełniając okólnik Nr 81 z dnia 25 sierpnia 1937 r. (III PU-3281/37 Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 11, poz. 345), ustala od 1 września 1938 r. do odwołania dalsze zasady podziału młodzieży na grupy przy nauczaniu niektórych przedmiotów:

1. Przy prowadzeniu zajęć w pracowniach chemicznych i elektrycznych można dzielić uczniów na grupy do 20 uczniów w grupie. Jeżeli liczba stanowisk w pracowni umożliwia prowadzenie zajęć z dwoma grupami, drugą grupę prowadzi asystent pod opieką nauczyciela.

2. We wszystkich typach szkół spółdzielczych podział klasy (oddziału) na grupy podczas nauki pisania na maszynie — uzależniony jest od liczby maszyn w szkole.

3. Klasa (oddział), licząca więcej niż 30 uczniów (ennic), może być dzielona na 2 grupy przy nauczaniu niżej wyszczególnionych przedmiotów:

## A. SZKOŁY PRZEMYSŁOWE.

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| **W 3 letnim gimnazjum mechanicznym:** | | |
| materiałoznawstwo | 3 | 2 |
| **W 3 letnim gimnazjum odlewniczym:** | | |
| materiałoznawstwo | 1 | 1 |
| **W gimnazjum stolarskim:** | | |
| materiałoznawstwo i wiadomości z chemii | | |
| kl. I . . , . . . . . . . . . . | 1 | 1 |
| kl. II . . . . . . . . . . . . . | 2 | 1 |
| **W gimnazjum drogowym:** | | |
| mosty z rysunkami kl. III | 2 | 1 |
| „ „ kl. IV | 2 | 2 |
| żelazobeton z rysunkami kl. IV . . | 3 | 1 |
| **W gimnazjum młynarskim:** | | |
| chemiczne analizy badań młynarskich kl. III i IV (II półrocze) | — | 2 |
| **W gimnazjum chemicznym:** | | |
| ćwiczenia z chemii nieorganicznej | | |
| kl. I, I półr. | — | 2 |
| kl. I, II półr. | — | 4 |
| ćwiczenia z analizy chemicznej, jakościowej i ilościowej kl. II | — | 13 |
| „ „ kl. III | — | 10 |
| fizyka z ćwiczeniami kl. I, I półr. | 4 | 2 |
| „ „ kl. I, II półr. | 2 | 2 |
| „ „ kl. II | 2 | 1 |
| **W gimn. koronkarsko-hafciarskich:** | | |
| materiałoznawstwo kl. II | 1 | 2 |
| chemia kl. I | 1 | 1 |
| gospodarstwo domowe kl. III | — | 3 |
| **W 3 letnim żeńskim gimnazjum krawieckim i bieliźniarskim:** | | |
| materiałoznawstwo z chemią kl. I i II | 1 | 1 |
| gospodarstwo domowe kl. II | — | 3 |
| **W 3 letnim żeńskim gimnazjum dziewiarskim:** | | |
| materiałoznawstwo z chemią kl. I | 1 | 1 |
| gospodarstwo domowe kl. II | — | 3 |
| **Na 3 letnich żeńskich kursach fryzjerskich:** | | |
| chemia kl. I | — | 2 |
| gospodarstwo domowe kl. II | — | 3 |
| **W liceum telekomunikacyjnym w kl. II:** | | |
| podstawy elektrotechniki z miernictwem w I półroczu | 1 | 1 |
| warsztat tele- i radiotechniczny w I półr. | — | 3 |
| pracownia elektrotechniczna w I półr. | — | 6 |
| pracownia teletechniczna w II półr. | — | 6 |
| rysunek techniczny | — | 2 |
| **W liceum elektrycznym w kl. II:** | | |
| podstawy elektrotechniki | 4 | 1 |
| maszyny elektryczne i transformatory | 4 | 1 |
| miernictwo elektryczne | 1 | 2 |

| | godziny grupowe | godziny wspólne |
|---|---|---|
| urządzenia elektryczne w I półroczu | 5 | 1 |
| „ „ w II półr. | 5 | 3 |
| elektryczne oświetlenie i ogrzewanie w II półroczu | 3 | 1 |
| pracownia elektrotechniczna w I półr. | — | 3 |
| pracownia elektrotechniczna w II półr. | — | 6 |
| warsztaty elektrotechniczne w II półr. | — | 3 |
| warsztaty obróbki metali w I półr. | — | 3 |

**W liceum mierniczym w kl. II:**

| | godziny grupowe | godziny wspólne |
|---|---|---|
| kreślenia i obliczenia miernicze w I trymestrze | — | 8 |
| w II „ | — | 9 |
| polowa praktyka miernicza — III trymestr 48 godzin — podział na grupy od 15 do 20 uczniów na nauczyciela, geometria wykreślna w I trymestrze . | — | 2 |

**W liceum budowlanym w kl. II:**

| | godziny grupowe | godziny wspólne |
|---|---|---|
| budownictwo | — | 15 |
| materiałoznawstwo | 1 | 1 |
| ćwiczenia praktyczne z ustrojów budowlanych (podział jak przy zajęciach warsztatowych) | — | 2 |
| statyka z wytrzymałością materiałów | 2 | 1 |

**W liceum drogowym w kl. II:**

| | godziny grupowe | godziny wspólne |
|---|---|---|
| drogi szosowe, gruntowe i miejskie w I półroczu | 2 | 1 |
| w II „ | 1 | 2 |
| koleje w I półroczu | 2 | 1 |
| „ w II półroczu | 1 | 2 |
| fundamentowanie w I półroczu | 2 | 1 |
| „ w II „ | 1 | 2 |
| budownictwo w I półroczu | 2 | 1 |
| „ w II „ | 1 | 2 |
| mosty w I półroczu | 2 | 1 |
| „ w II „ | 1 | 2 |
| statyka i wytrzymałość materiałów, ćwiczenia stolarskie, ciesielskie i kowalskie (podział jak przy zajęciach warsztatowych) | — | 3 |

**W liceum wodno-melioracyjnym w kl. II:**

| | godziny grupowe | godziny wspólne |
|---|---|---|
| budownictwo wodne w I półroczu | 2 | 1 |
| „ „ w II „ | 1 | 2 |
| melioracje rolne | 2 | 2 |
| fundamentowanie w I półroczu | 2 | 1 |
| „ w II „ | 1 | 2 |
| budownictwo | 1 | 1 |
| drogi gruntowe | 1 | 1 |
| statyka i wytrzymałość materiałów | 2 | 1 |
| wodociągi, kanalizacje i użytkowanie ścieków | 1 | 1 |
| ćwiczenia stolarskie, ciesielskie i kowalskie (podział, jak przy zajęciach warsztatowych) | — | 3 |

**W liceum mechanicznym w kl. II:**

| | godziny grupowe | godziny wspólne |
|---|---|---|
| technologia w I półroczu | 5 | 2 |
| „ w II „ | 6 | 3 |

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| warsztaty w I półroczu | — | 6 |
| „ w II „ | — | 8 |
| części maszyn i konstrukcje stalowe w I półroczu | 4 | 4 |
| części maszyn i konstrukcje stalowe w II półroczu | 6 | 10 |

**W liceum lotniczym w kl. II:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| technologia metali | 5 | 2 |
| warsztaty | — | 6 |
| części maszyn i konstrukcje stalowe w I półroczu | 4 | 2 |
| części maszyn i konstrukcje stalowe w II półroczu | 6 | 8 |
| mechanika lotnicza z ćwiczeniami w I półroczu | 2 | 1 |
| mechanika lotnicza z ćwiczeniami w II półroczu | 3 | 2 |
| (podział na grupy w zależności od liczby stanowisk) | | |
| wytrzymałość materiałów z ćwiczeniami w I półroczu | 6 | 1 |

**W liceum samochodowym w kl. II:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| technologia metali | 5 | 2 |
| warsztaty | — | 6 |
| części maszyn i konstrukcje stalowe w I półroczu | 5 | 4 |
| części maszyn i konstrukcje stalowe w II półroczu | 5 | 10 |
| wytrzymałość materiałów z ćwiczeniami | 6 | 1 |

**W liceum chemicznym w kl. I:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| chemia analityczna oraz ćwiczenia z analizy jakościowej w I półroczu | — | 11 |
| „ w II półroczu | — | 13 |
| warsztat ślusarski | — | 3 |
| fizyka | 4 | 1 |
| rysunek techniczny w I półroczu | 1 | 2 |
| „ „ w II „ | — | 2 |

**W liceum ceramicznym w kl. I:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| ćwiczenia wstępne z ceramiki w I półroczu | — | 5 |
| ćwiczenia wstępne z ceramiki w II półroczu | — | 7 |
| budownictwo | 2 | 2 |
| warsztat ślusarski | — | 3 |
| materiałoznawstwo | 1 | 1 |
| fizyka z ćwiczeniami w I półroczu | 4 | 1 |
| fizyka z ćwiczeniami w II półroczu | 2 | 1 |
| chemia z ćwiczeniami | 3 | 2 |

**W liceum przemysłu leśnego w kl. I:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| dendrologia z ćwiczeniami | 2 | 2 |
| warsztaty w I półroczu | — | 6 |
| „ w II półroczu | — | 4 |
| fizyka z ćwiczeniami | 3 | 1 |
| kreślenia techniczne w I półroczu | 1 | 1 |
| „ „ w II „ | 2 | 2 |

**W szkole krawieckiej stopnia licealnego:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| materiałoznawstwo kl. II | 1 | 1 |
| zasady estetyki, ćwiczenia rysunkowe i plastyczne kl. II i III | 1 | 3 |

**W szkole hutniczej w kl. I:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| chemia w I półroczu | 3 | 1 |
| „ w II „ | 2 | 2 |
| zajęcia warsztatowe | — | 3 |
| fizyka | 4 | 2 |
| rysunek techniczny z nauką o rzutach | 2 | 5 |

**W szkole górniczej w kl. I:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| ćwiczenia praktyczne | — | 3 |
| chemia | 1 | 1 |
| rysunek techniczny z nauką o rzutach | 2 | 5 |

**W szkole murarskiej:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| zajęcia praktyczne w kl. I, II i III | — | 6 |

**W szkole ciesielskiej:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| zajęcia praktyczne w kl. I, II i III | — | 6 |

**W szkole mistrzów przemysłu metalowego w kl. I:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| fizyka | 2 | 1 |
| chemia | 1 | 1 |
| części maszyn z wytrzymałością materiałów | 1 | 1 |

**W liceum fotograficznym w kl. I:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| ćwiczenia z fotografii | — | 16 |
| chemia | 2 | 1 |

**W gimnazjach snycerskich:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| materiałoznawstwo i technologia kl. I, II i III | 1 | 1 |

**Na rocznych i dwuletnich kursach galanterii skórzanej:**

zajęcia warsztatowe ponad 20 uczennic prowadzone są w 2 grupach

**W gimnazjum introligatorskim:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| materiałoznawstwo kl. I | 1 | 2 |
| „ kl. II | 1 | 1 |

**Na 2 letnich kursach jubilerskich:**

zajęcia warsztatowe ponad 20 uczennic prowadzone są w 2 grupach

**W 3 letnim gimnazjum tkactwa ręcznego:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| materiałoznawstwo kl. I | 1 | 1 |
| chemia kl. I | 1 | 1 |
| gospodarstwo domowe kl. II | — | 3 |

## B. SZKOŁY HANDLOWE.

**W gimnazjach kupieckich:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| gospodarstwo domowe | — | 3 |

**W gimnazjach kupieckich z klasą IV o kierunku kupieckim:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| technika reklamy kl. IV | — | 2 |
| towaroznawstwo kl. IV | 1 | 2 |

**W gimnazjach kupieckich z klasą IV o kierunku praktyczno-kupieckim:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| technika reklamy kl. IV | — | 2 |

**W szkołach dokształcających zawodowych handlowych:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| technika reklamy kl. II | — | 1 |
| „ „ kl. III | — | 2 |
| gospodarstwo domowe kl. II | — | 3 |

**W liceach hotelarskich:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| zajęcia praktyczne kl. I | — | 12 |
| „ „ kl. II | — | 15 |
| towaroznawstwo kl. I | — | 2 |
| „ kl. II | — | 2 |
| chemia kl. I | — | 3 |
| estetyka wnętrza kl. II | — | 2 |
| biurowość i korespondencja kl. I | — | 2 |

**W szkołach przysposobienia spółdzielczego I stopnia:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| organizacja i gospodarka spółdzielni | 2 | 2 |
| technika reklamy i propagandy | — | 2 |
| towaroznawstwo | 2 | 2 |

**W gimnazjach spółdzielczych:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| organizacja i gospodarka spółdzielni kl. I | — | 5 |
| organizacja i gospodarka spółdzielni kl. II | — | 4 |
| technika reklamy i propagandy kl. I | — | 1 |
| „ „ „ kl. II | — | 2 |
| „ „ „ kl. III | — | 2 |
| towaroznawstwo kl. I | 2 | 2 |
| „ kl. II | 1 | 2 |
| „ kl. III | 1 | 2 |
| „ kl. IV | — | 2 |
| chemia kl. II | — | 2 |
| fizyka kl. III | — | 2 |

**W liceach spółdzielczych:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| towaroznawstwo kl. I | 1 | 2 |
| „ kl. II | — | 2 |

## C. SZKOŁY GOSPODARCZE.

**W dwuletnich szkołach gospodarczych:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| zajęcia praktyczne kl. I i II | — | 22 |
| towaroznawstwo kl. I i II | — | 2 |
| estetyka życia codziennego kl. I i II | — | 2 |

## D. SZKOŁY ROLNICZE I OGRODNICZE.

**W liceach leśnych w klasie I:**

| | godziny wspólne | godziny grupowe |
|---|---|---|
| nauka o glebie w I półroczu | 2 | 2 |
| „ „ w II „ | 2 | 1 |
| botanika w I i II półroczu | 2 | 1 |
| zoologia w I i II półroczu | 1 | 1 |
| chemia w I i II półroczu | 2 | 3 |

Dyrektor Departamentu:
J. Firewicz.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr O. P. I-41/42. Katowice, dnia 14 wrześ. 1938.

Dyrekcjom i Kierownictwom
szkół zawodowych
w województwie śląskim

do wiadomości i stosowania, z wyjaśnieniem, że okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr 81 z dnia 25 sierpnia 1937 r. (III P. U. 3281/37) ogłoszony został w Gazecie Urzędowej Województwa Śląskiego — Dział Administracji Szkolnej — Nr 12 z dnia 31 grudnia 1937 r. poz. 354.

Za Wojewodę:
(—) **M. Zawidzki,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

---

**218.**

## OKÓLNIK Nr 48

z dnia 9 września 1938 r. (II. Pr. 8131/38)

**w sprawie radiowych audycji szkolnych dla szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych w roku szkolnym 1938/39.**

W roku szkolnym 1938/39 Polskie Radio organizuje radiowe audycje szkolne, które mają służyć nauczycielstwu jako pomoc w pracy wychowawczej i dydaktycznej. Audycje te obejmować będą audycje słowne i muzyczne. Audycje słowne odbywać się będą w czwartki od godz. 16 m. 15 do godz. 16 m. 35, audycje muzyczne w poniedziałki od godz. 13 m. 30 do godz. 14.

Decyzja co do wyboru audycji i słuchania ich w pewnej klasie, lub zalecenia uczniom słuchania audycji samodzielnie w domu należy zasadniczo do nauczyciela, który może najlepiej osądzić, czy w danej klasie i w danym momencie audycja będzie mu przydatna. Wyjątek w tym względzie stanowią, jak niżej zaznaczono, niektóre radiowe audycje muzyczne.

Ministerstwo uważa za bardzo pożądane, aby nauczycielstwo korzystające z audycji radiowych przesyłało swoje uwagi i życzenia pod adresem Wydziału Wychowania Departamentu II Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

**1. Audycje muzyczne.**

Radiowe audycje muzyczne nadawane w pierwszy i trzeci poniedziałek każdego miesiąca przeznaczone są dla gimnazjów ogólnokształcących, audycje nadawane w drugi i czwarty poniedziałek — dla liceów ogólnokształcących. Audycje obejmują zarówno w gimnazjach jak i w liceach ogólnokształcących cykl A i B. Cykl A nadawany stale w pierwszy poniedziałek każdego miesiąca dla gimnazjów, a w trzeci poniedziałek dla liceów ogólnokształcących, obejmuje audycje, które w myśl okólnika nr 34 z dnia 4 lipca 1938 r. Nr II S-4173/3 (Dz. Urz. Nr 8, poz. 294) są obowiązkowe dla tych szkół, które nie mogą z jakichkolwiek powodów zorganizować żadnych lub niektórych audycji muzyki żywej z programu podanego w tym okólniku. Mogą tego cyklu słuchać i te szkoły, które organizują u siebie audycje muzyki żywej; decyzja co do słuchania lub niesłuchania danej audycji w tym wypadku należy do nauczyciela muzyki i śpiewu oczywiście w porozumieniu z dyrektorem szkoły.

Cykl B audycji zarówno w gimnazjach jak i w liceach stanowi uzupełnienie programu, objętego przez cykl A. Słuchanie tego cyklu zależy również od uznania i decyzji nauczyciela w porozumieniu z dyrektorem szkoły.

Z audycji muzycznych przeznaczonych dla liceów ogólnokształcących mogą według swego uznania korzystać licea pedagogiczne i zawodowe, z audycji dla gimnazjów ogólnokształcących — seminaria dla wychowawczyń przedszkoli i gimnazja zawodowe.

**2. Audycje słowne.**

W roku szkolnym 1938/39 Polskie Radio organizuje po raz pierwszy tytułem próby cykl audycji obejmujących szereg obrazów i wiadomości z współczesnego życia Polski. Audycje te przeznaczone są przede wszystkim dla uczniów klasy I liceów ogólnokształcących.

Decyzja co do wyboru audycji i zalecenia uczniom jej słuchania należy całkowicie do nauczyciela zagadnień życia współczesnego. W razie słuchania audycji należy wykorzystywać ją następnie w pracy szkolnej.

Z audycji powyższych mogą według swego uznania korzystać licea pedagogiczne i zawodowe.

**Podsekretarz Stanu:**
(—) Jerzy Ferek-Błeszyński.

---

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydz. Ośw. Publ.
Nr OP. I-40/a/7. Katowice, dnia 16 września 1938.
Dot. radiowych audycyj szkolnych dla szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych w roku szkolnym 1938/39.

Dyrekcjom szkół średnich ogólnokształcących
i zawodowych
w województwie śląskim

do wiadomości i wykonania.

Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr 34 z dnia 4 lipca 1938 r. ogłoszony został w Gazecie Urzędowej Wojew. Śląskiego — Dział Administracji Szkolnej nr 8 z dnia 31 sierpnia 1938 r. poz. 192.

Za Wojewodę:
(—) **M. Zawidzki,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

---

Przedruk z Monitora Polskiego Nr 188 z dnia 19 sierpnia 1938 r. poz. 360.

**219.**

## OKÓLNIK C 147 MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 21 czerwca 1938 r.

L. D. IV. 8704/3/38

**o zaświadczeniach służących za podstawę do zwolnienia od cła przedmiotów pokazowych i pomocy naukowych.**

Do

wszystkich Dyrekcyj Ceł, Urzędów Celnych oraz Inspektoratu Ceł w Gdańsku.

1) W związku z przepisami § 16 ust. 2 do pkt. 11 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 9 października 1934 r., zawierającego przepisy wykonawcze do prawa celnego (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 820), o zwalnianiu od należności celnych przedmiotów pokazowych i pomocy naukowych, sprowadzanych z zagranicy przez wyższe zakłady naukowe, instytucje naukowe i zakłady naukowo-badawcze, szkoły oraz zakłady naukowe i wychowawcze, Ministerstwo Skarbu podaje w załączniku do niniejszego okólnika wzór zaświadczenia, na którego podstawie mogą być zwalniane od należności celnych wyżej wspomniane przedmioty i pomoce.

2) Zaświadczenia te będą wystawiać:

a) dla wyższych zakładów naukowych — Rektoraty względnie Dyrekcje tych zakładów,

b) dla niższych i średnich szkół oraz zakładów naukowych i wychowawczych, oznaczonych w § 16 ust. 1 do pkt. 11 przepisów wykonawczych do prawa celnego (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 90, poz. 820) — Kuratoria Okręgów Szkolnych, Liceum Krzemienieckie, Urząd Wojewódzki Śląski, Wydział Nauki, Sztuki i Oświecenia Publicznego Senatu W. M. Gdańska;

c) dla instytucyj naukowych i zakładów naukowo-badawczych, wymienionych w załączniku do obwieszczenia Ministra Skarbu z dnia 5 maja 1938 r. o instytucjach naukowych i zakładach naukowo-badawczych, korzystających ze zwolnienia od cła przy przywozie z zagranicy przedmiotów pokazowych i pomocy naukowych (Monitor Polski z 1938 r. Nr 107, poz. 168) — Zarządy tych instytucyj i zakładów.

3) Przedmioty pokazowe i pomoce naukowe mogą nadchodzić bądź pod adresem zakładu, szkoły lub instytucji, dla której są przeznaczone, pod adresem firmy pośredniczącej w zakupie, pod adresem banków, bądź też pod adresem firmy spedycyjnej. W każdym razie z dokumentów handlowych lub innych (faktury, korespondencja, dokumenty przewozowe), dotyczących danej przesyłki, powinno niewątpliwie wynikać, że przedmioty pokazowe i pomoce naukowe są przeznaczone do zakładu lub instytucji, określonej w ust. 2.

4) Dokumenty wspomniane wyżej w ust. 3 powinny być dołączone do zgłoszenia celnego. Gdyby strona chciała wycofać oryginalny dokument, powinna urzędowi celnemu dostarczyć odpis tego dokumentu. W tym przypadku urząd celny powinien poświadczyć zgodność przedstawionego przez stronę odpisu z oryginałem i dołączyć odpis do zgłoszenia celnego, a oryginał wydać stronie.

5) Jeżeli zakład, szkoła lub instytucja, dla której odprawiono przedmioty pokazowe lub pomoce naukowe za zwolnieniem od należności celnych, zamierza zwrócić je z powrotem zagranicę, przedmioty te powinny być zgłoszone urzędowi celnemu, celem uzyskania potwierdzenia wywozu. Dokument odprawy wywozowej będzie stanowił podstawę do wykreślenia odnośnych przedmiotów z księgi inwentarzowej.

6) Okólnik niniejszy należy stosować od dnia ogłoszenia w Monitorze Polskim.*) Jednocześnie uchyla się okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 27 października 1936 r. L. D. IV. 25857/3/36 (Monitor Polski Nr 265, poz. 474 i Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 31, poz. 927) oraz okólnik C 71 Ministerstwa Skarbu z dnia 12 sierpnia 1937 r. L. D. IV. 17845/3/37 (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 21, poz. 725).

p. o. Dyrektora Departamentu:

(—) Maksymowicz.

---

*Załącznik do okólnika L. D. IV. 8704/3/38.*

.................................................................................

nazwa instytucji wystawiającej zaświadczenie

.......................... ..........................

miejscowość dnia

*ZAŚWIADCZENIE.*

Na podstawie § 16 do p. 11 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 9 października 1934 r., zawierającego przepisy wykonawcze do prawa celnego (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 820) ..........................................

.................................................................................

(Nazwa instytucji wystawiającej zaświadczenie)

zaświadcza niniejszym, że poniżej wyszczególnione przedmioty pokazowe *) i pomoce naukowe *) sprowadzane przez ..........................................

.................................................................................

(Nazwa instytucji sprowadzającej)

---

*) t. j. od dnia 19 sierpnia 1938 r.

od firmy ..........................................................................
(Nazwa i siedziba firmy zagranicznej)
za pośrednictwem *) ..............................................................
(Nazwa i siedziba firmy pośredniczącej)
mają służyć do celów naukowych (naukowo-doświadczalnych) wymienionej instytucji sprowadzającej i będą zapisane do księgi inwentarza tej instytucji pod Nr............................**)

| Znaki i numery | Rodzaj opakowania | Ilość sztuk | Nazwa towaru | Waga w kg | | Uwagi |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | brutto | netto | |
| | | | | | | |

*Uwaga:* Przy sprowadzaniu maszyn i narzędzi rzemieślniczych należy podać w rubryce „uwagi" datę i Nr pisma Ministerstwa Przemysłu i Handlu, wyrażającego zgodę na wolny od cła przywóz.

Podpis.........................................................
(kierownika instytucji wystawiającej zaświadczenie).

M. P.

*) niepotrzebne skreślić;

**) o ile chodzi o odczynniki i szybko psujące się artykuły — podawanie Nr księgi inwentarza nie jest wymagane.

**220.**

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr OP. I. 70/2. Katowice, dnia 20 września 1938 r.

Inspektoraty Szkolne, Dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych i zakładów kształcenia nauczycieli
w województwie śląskim
oraz Dyrekcja Państwowej Wyższej Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego
w Cieszynie

**w sprawie „Dni Przeciwgruźliczych.**

W czasie od dnia 11—23 października 1938 r. odbędą się na terenie województwa śląskiego „Dni Przeciwgruźlicze".

Ponieważ gruźlica jest chorobą szczególnie groźną dla wieku dziecięcego i młodzieńczego, winna przeto młodzież szkolna być uświadomiona o grożącym jej z tej strony niebezpieczeństwie.

W czasie między 11 a 23 października br. należy zatem urządzić dla młodzieży pogadanki na tematy, związane z gruźlicą. Pogadanki te powinny informować młodzież szkolną o sposobach infekcji tej choroby, o jej objawach, o sposobach jej zwalczania, stacjach przeciwgruźliczych itp. Poziom pogadanek winien być dostosowany do wieku słuchaczy — nie należy więc urządzać jednej pogadanki wspólnej dla wszystkich roczników. W zakładach, w których pracują lekarze szkolni, pogadanki winny być wygłoszone przez nich, gdzie brak lekarzy szkolnych, pogadanki na temat gruźlicy wygłoszą nauczyciele przyrodnicy, względnie opiekunowie klas.

Po przeprowadzonych pogadankach należy rozdać młodzieży ulotki, wydane przez Śląskie Towarzystwo Walki z gruźlicą.

Materiał propagandowy „Dni Przeciwgruźliczych" doręczą szkołom miejscowe komitety „Dni Przeciwgruźliczych".

Za Wojewodę:
(—) **M. Zawidzki**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

**221.**

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr OP. I. 41/43. Katowice, dnia 20 września 1938.

Inspektoraty Szkolne, Dyrekcje Szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych, Dyrekcje zakładów kształcenia nauczycieli oraz Kierownictwa szkół powszechnych i dokształcających zawodowych
w województwie śląskim

**w sprawie imprez szkolnych, międzyszkolnych i pozaszkolnych.**

Zdarzają się niekiedy zatargi między organizatorami różnych imprez szkolnych, międzyszkolnych i pozaszkolnych a miejscowym kupiectwem na tle dostaw różnych artykułów, potrzebnych do urządzenia imprez.

Celem uniknięcia takich zatargów, które mogą narazić na szwank autorytet szkoły i powagę stanu nauczycielskiego, Urząd Wojewódzki poleca, aby pp. dyrektorowie i kierownicy szkół oraz nauczyciele nie załatwiali spraw, związanych z powierzaniem dostaw, jednoosobowo lecz komisyjnie przy udziale czynnika rodzicielskiego wzgl. obywatelskiego.

Za Wojewodę:
(—) **M. Zawidzki,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego

**222.**

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydz. Ośw. Publ.
Nr O.P. V-214/35. Katowice, dnia 17 wrześ. 1938 r.

**W sprawie zezwolenia na prowadzenie kursów dla instruktorów odlewniczych i mechanicznych.**

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego udzielił Wspólnocie Interesów Spółce Akc. w Katowicach, odwołalnego zezwolenia na otwarcie i prowadzenie kursów pod nazwą: „Dwuletnie prywatne kursy dla instruktotrów odlewniczych i mechanicznych Zakładów Przetwórczych Wspólnoty Interesów Górniczo-Hutniczych s. a. w Wielkich Hajdukach.

Za Wojewodę:
(—) **Miłosz Sołtys**
p. o. Kierownika Oddziału
Wizytator Szkół.

**223.**

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr O.P. V-214/46. Katowice, dnia 17 wrześ. 1938 r.

**W sprawie zezwolenia na prowadzenie kursu „Praktyka Biurowa".**

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego udzielił p. **Marii Zawojskiej** w Katowicach, ul. Młyńska, odwołalnego zezwolenia na otwarcie i prowadzenie Kursów stenografii i pisania na maszynach pt. „Praktyka Biurowa" w Katowicach, ul. Młyńska 22.

Za Wojewodę:
(—) **Miłosz Sołtys**
p. o. Kierownika Oddziału
Wizytator Szkół.

---

**224.**

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr O. P. III-137/c/11.
Katowice, dnia 13 września 1938 r.

## KOMUNIKAT

**w sprawie nadawania uprawnień absolwentom Rysunkowego Ogniska Wakacyjnego w Liceum Krzemienieckim.**

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego zawiadamia, że Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 31 sierpnia 1938 r. Nr II P-6653/38 zezwala na podstawie § 29 i § 30 Regulaminu Państwowych Wyższych Kursów Nauczycielskich (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1928 Nr 9, poz. 154), zmienionego postanowieniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 28 listopada 1936 r. (Nr II-P-7336/37) w sprawie Regulaminu P. W. K. N. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 11, poz. 221) na zorganizowanie w Liceum Krzemienieckim dla absolwentów Rysunkowego Ogniska Wakacyjnego Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla eksternów z programu W. K. N. w zakresie rysunku. W skład tej Komisji mogą wchodzić prelegenci Rysunkowego Ogniska Wakacyjnego.

Egzaminy przed powyższą Komisją będą się odbywać, poczynając od roku 1939, bezpośrednio po zakończeniu Rysunkowego Ogniska Wakacyjnego w Liceum Krzemienieckim. Do egzaminu tego mogą być dopuszczeni, niezależnie od swego miejsca służbowego a zgodnie z § 15 Statutu Państwowych Wyższych Kursów Nauczycielskich wyłącznie absolwenci końcowego (trzeciego) kursu R. O. W., którzy byli stałymi uczestnikami tego ogniska co najmniej przez dwa lata i brali w tym czasie czynny udział we wszystkich trzech pięciotygodniowych zjazdach wakacyjnych oraz w pracach korespondencyjnych Rysunkowego Ogniska Wakacyjnego.

Zaświadczenia tymczasowe ze złożonego egzaminu winny być wydawane przez wspomnianą Komisję zgodnie z ustępem pierwszym § 49 Regulaminu P. W. K. N. jako dowód złożenia jednej części egzaminu.

Pozostałe części egzaminu (dział A i drugi przedmiot działu B) będą mogli składać ci kandydaci zgodnie z obowiązującymi przepisami Statutu i Regulaminu Państwowych Wyższych Kursów Nauczycielskich.

Za Wojewodę:
(—) **Paweł Pszczółka,**
p. o. Kierownika Oddziału
Wizytator szkół.

---

**225.**

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr OP. I- 40/16. Katowice, dnia 12 września 1938

## KOMUNIKAT

**o filmie p. t. „Tajemnice Indii".**

Urząd Wojewódzki komunikuje, że Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego poleca uwadze Dyrekcyj i Kierownictw szkół film pt. „Tajemnice Indii", jako zasługujący na obejrzenie przez młodzież szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych.

Za Wojewodę:
(—) **Mgr M. Gajer,**
p. o. Kierownika Oddz. I. Ogólnego
Referendarz.

---

**226.**

## KOMUNIKAT

**o aktach szkół organizowanych dla uchodźców na terytorium b. Cesarstwa Rosyjskiego.**

W latach 1915—1918 działały na terytorium b. Cesarstwa Rosyjskiego liczne szkoły, tworzone przez różne instytucje i organizacje dla uchodźców z b. Królestwa Polskiego, Litwy, Białej Rusi, Wołynia i b. Galicji.

Akta tych szkół do dziś dnia mają duże znaczenie dla licznych obywateli Rzeczypospolitej Polskiej.

Niestety, ani władze archiwalne ani szkolne nie posiadają o aktach tych żadnych wiadomości, prócz ogólnego przypuszczenia, że zginęły bezpowrotnie w zamęcie rewolucji i wojen domowych w Rosji.

W tym stanie rzeczy Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zwraca się tą drogą do wszystkich osób, mających jakiekolwiek wiadomości o losach takich akt, aby informacje swe zakomunikowały Archiwum Oświecenia Publicznego w Warszawie, ul. Krakowskie Przedmieście Nr 26/28, tel. 246-62.

Zważywszy, że registratury (archiwa) szkół tak krótkotrwałych były nieznaczne pod względem objętości, można przypuścić, że niektóre

z nich przywieziono prywatnie do Polski, chociażby w postaci akt najcenniejszych, takich, jak spisy uczniów lub rejestry świadectw ukończenia szkoły. Osoby, które jakiekolwiek akta szkół wspomnianych przywiozły niegdyś do Polski, proszone są specjalnie o złożenie ich w Archiwum Oświecenia Publicznego lub o zgłoszenie ich tam z podaniem miejsca obecnego przechowania tych akt.

Kuratoria okręgów szkolnych, inspektoraty szkolne oraz szkoły, przechowujące takie akta lub posiadające jakiekolwiek wiadomości o nich prześlą swe informacje również bezpośrednio do Archiwum Oświecenia Publicznego w Warszawie. (Nr Prez-844/38).

---

227.

## KOMUNIKAT

### o tablicy poglądowej pt. „Higiena w domu i w szkole".

Na prośbę Dyrekcji Państwowej Szkoły Higieny Ministerstwo W. R. i O. P. zawiadamia, że zatwierdzona przez Ministerialną Komisję oceny książek szkolnych i środków naukowych tablica propagandowa pt. „Higiena w domu i w szkole" ukazała się w nowym nakładzie i jest do nabycia w Sekretariacie Państwowej Szkoły Higieny (Warszawa, Chocimska 24), w cenie zł 2,50 za egzemplarz. (Nr II W-5880/38).

---

228.

## KOMUNIKAT

### o niedozwoleniu do użytku w szkołach jako podręcznika książki pt. Dr J. Aronson. Historia Żydów oraz przegląd ich kultury. Część II. Wydanie I.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że na książce pod tytułem: Dr. J. Aronson. Historia Żydów oraz przegląd ich kultury. Część II. Wydanie I. Nakładem Wydawnictwa Naftowego Schippera. Lwów — Warszawa. 1938, zostało umieszczone bez uzyskania aprobaty Ministerstwa, wymaganej § 20 rozp. z dnia 14 stycznia 1937 r. o ocenie i używaniu książek dla szkół (Dziennik Urz. Ministerstwa W. R. i O. P. 1937 r. Nr 1, poz. 4) określenie: Podręcznik dla klasy VII szkoły powszechnej, przystosowany do programu nauki religii mojżeszowej, Min. W. R. i O. P. z dnia 29 kwietnia 1928 r. Nr I—6382/28.

W myśl powołanego wyżej rozporządzenia książka ta nie może być używana w szkołach jako podręcznik. (Nr II Pr—16566/38).

---

229.

## RUCH SŁUŻBOWY

### w szkołach w województwie śląskim za miesiąc sierpień 1938 r.

**I. MIANOWANIA:**

a) **Wojewoda Śląski mianował w szkolnictwie powszechnym:**

1. **Bonarka Rudolfa** kierownikiem Publ. Szkoły Powszechnej w Gorzycach, z dniem 1. VIII. 1938 r.
2. **Chmielewskiego Stanisława,** kierownikiem Publicznej Szkoły Powsz. Nr 17 w Chorzowie z dniem 1. VIII. 1938 r.
3. **Cedzicha Jerzego** kierownikiem Publ. Szkoły Powszechnej III stopnia w Reptach Nowych z dniem 1. VIII. 1938 r.
4. **Cienciałę Andrzeja** kierownikiem Publicznej Szkoły Powszechnej Nr 4 III stopnia w Wiśle z dniem 1. VIII. 1938 r.
5. **Donocika Alojzego** kierownikiem Publ. Szkoły Powsz. polskiej w Starym Bielsku z dniem 1. VIII. 1938 r.
6. **Dubiela Stefana** kierownikiem Publ. Szkoły Powsz. Nr 25 w Katowicach z dniem 1. VIII. 1938 r.
7. **Dukowicza Józefa** kierownikiem Publ. Szkoły Powsz. w Pawonkowie z dniem 1. VIII. 1938 r.
8. **Fejklowicza Władysława** kierownikiem Publ. Szkoły Powsz. w Woźnikach z dniem 1. VIII. 1938 r.
9. **Gattnera Józefa** kierownikiem Publ. Szkoły Powszechnej w Borowej Wsi, z dniem 1. VIII. 1938 r.
10. **Gorzołę Pawła** kierownikiem Publ. Szkoły Powsz. w Żyglinie z dniem 1. VIII. 1938 r.
11. **Gzyla Karola** kierownikiem Publ. Szkoły Powszechnej w Marklowicach Górnych z dniem 1. VIII. 1938 r.
12. **Kamińskiego Jerzego** kierownikiem Publicznej Szkoły Powszechnej w Rusinowicach z dniem 1. VIII. 1938 r.
13. **Kawińskiego Józefa** kierownikiem Publ. Szkoły Powszechnej Nr 6 w Mysłowicach z dniem 1. VIII. 1938 r.
14. **Kempnego Albina** kierownikiem Publ. Szkoły Powsz. w Komorowicach z dniem 1. VIII. 1938 r.
15. **Kujawskiego Emila** kierownikiem Publicznej Szkoły Powsz. Nr 26 w Katowicach z dniem 1. VIII. 1938 r.
16. **Kunę Stanisława** kierownikiem Publ. Szkoły Powsz. Nr 4 w Nowej Wsi z dniem 1. VIII. 1938 r.
17. **Mirkównę Stefanię** kierowniczką Publ. Szkoły Powsz. Nr 9 w Świętochłowicach z dniem 1. VIII. 1938 r.
18. **Muszalskiego Karola** kierownikiem Publicznej Szkoły Powszechnej w Hadrze z dniem 1.VIII. 1938 r.

19. **Pająka Józefa** kierownikiem Publ. Szkoły Powszechnej Nr 2 w Pszczynie z dniem 1. VIII. 1938 r.
20. **Sadłę Edwarda** kierownikiem Publ. Szkoły Powsz. I-go stopnia w Świerklańcu z dniem 1. VIII. 1938 r.
21. **Sikorę Emanuela** kierownikiem Publ. Szkoły Powszechnej w Wiśle Małej z dniem 1. VIII. 1938 r.
22. **Stalmacha Romana** kierownikiem Publ. Szkoły Powszechnej w Przegędzy z dniem 1. VIII. 1938 r.
23. **Suską Katarzynę** kierowniczką Publ. Szkoły Powsz. Nr 10 w Katowicach z dniem 1. VIII. 1938 r.
24. **Tałaja Piotra** kierownikiem Publ. Szkoły Powszechnej w Kochanowicach z dniem 1. VIII. 1938 r.
25. **Wintuszkównę Stefanię** kierowniczką Publicznej Szkoły Powszechnej Nr 4 w Tarn. Górach z dniem 1. VIII. 1938 r.
26. **Wyrwiaka Jana** kierownikiem Publ. Szkoły Powsz. w Studzienicach z dniem 1. VIII. 1938
27. **Zająca Karola** kierownikiem Publ. Szkoły Powszechnej w Łące z dniem 1. VIII. 1938 r.

**b) Inspektorowie Szkolni mianowali w szkołach powszechnych:**

1. **Andersa Antoniego** nauczycielem Publ. Szkoły Powsz. Nr 1 w Woźnikach z dniem 1. VIII. 1938 r.
2. **Frasska Bernarda,** nauczycielem Publ. Szkoły Powsz. Nr 1 w Radzionkowie z dniem 1. VIII. 1938 r.
3. **Gałuszkę Bernarda** nauczycielem Publicznej Szkoły Powsz. w Koszęcinie z dniem 1. VIII. 1938 r.
4. **Korpolankę Marię** nauczycielką Publ. Szkoły Powsz. w Pruchnej z dniem 1. VIII. 1938 r.
5. **Krawczyka Józefa** nauczycielem Publ. Szkoły Powszechnej w Psarach z dniem 1. VIII. 1938.
6. **Listwanównę Janinę** nauczycielką Publ. Szkoły Powsz. w Pierściu z dniem 1. VIII. 1938 r.
7. **Nowaka Huberta** nauczycielem Publ. Szkoły Powsz. w Boronowie z dniem 1. VIII. 1938 r.
8. **Pilarską Anielę** nauczycielką Publ. Szkoły Powszechnej w Miasteczku Śląskim z dniem 1. VIII. 1938 r.
9. **Prachowskiego Floriana** nauczycielem Publ. Szkoły Powsz. w Żyglinie z dniem 1. VIII. 1938 r.
10. **Pustelniakównę Łucję** nauczycielką Publicznej Szkoły Powszechnej w Reptach Nowych z dniem 1. VIII. 1938 r.
11. **Raszyka Pawła** nauczycielem Publ. Szkoły Powsz. w Istebnej z dniem 1. VIII. 1938 r.
12. **Słanię Edwarda** nauczycielem Publ. Szkoły Powsz. w Żyglinie z dniem 1. VIII. 1938 r.

## II. PRZENIESIENIA:

**Minister Wyznań Religijnych i Ośw. Publicznego** pismem z dnia 30. VIII. 1938 r. przeniósł w drodze dyscyplinarnej:

**Jachimowskiego Wacława,** nauczyciela kierującego Publ. Szkoły Powsz. I stopnia w Brynicy, na stanowisko nauczyciela Publ. Szkoły Powszechnej III stopnia w Kozłowej Górze.

**Wojewoda Śląski przeniósł:**

**A. W szkolnictwie średnim ogólnokształcącym:**

**a) na własną prośbę:**

1. **Babireckiego Władysława,** nauczyciela Państwowego Gimnazjum Nr 875 w Tarnowskich Górach do Państwowego Liceum Pedagogicznego w Tarnowskich Górach z dniem 1. VIII. 1938 r.
2. **Mertę Józefa,** nauczyciela Państwowego Liceum Pedagogicznego w Pszczynie do Państwowego Gimnazjum w Mysłowicach z dniem 1. VII. 1938 r.
3. **Orlickiego Mikołaja,** nauczyciela Państwowego Gimnazjum w Żorach do Państwowego Gimnazjum w Nowej Wsi, z dniem 1. VIII. 1938.
4. **Rakowskiego Wiktora,** nauczyciela Państw. Gimnazjum w Żorach do Państw. Gimnazjum Nr 875 w Tarn. Górach z dniem 1. VIII. 1938.
5. **Stokłosę Franciszka,** nauczyciela Państwowego Gimnazjum w Żorach do Państwowego Gimnazjum w Lublińcu z dniem 1. VIII. 1938.
6. **Dr Sobolskiego Konstantego** nauczyciela Państwowego Liceum Pedagogicznego w Pszczynie do Państw. Pedagogium w Katowicach z dniem 1. VIII. 1938 r.
4. **Tyrana Adama,** nauczyciela Państw. Gimnazjum w Piekarach Śląskich do Państw. Gimnazjum w Siemianowicach Śląskich z dniem 1. VIII. 1938 r.
8. **Wójcikiewicza Antoniego,** nauczyciela Państwowego Gimnazjum Nr 875 w Tarn. Górach do Państw. Liceum Pedagogicznego w Tarn. Górach z dniem 1. VIII. 1938 r.
9. **Zbozieniównę Irenę,** nauczycielkę Państwow. Gimnazjum w Siemianowicach do Państwowego Pedagogium w Katowicach z dniem 1. VIII. 1938 r.

**b) ze względów organizacyjnych:**

1. **Czaplę Franciszka,** nauczyciela Państw. Gimnazjum Nr 864 w Cieszynie do Państw. Liceum Pedagogicznego w Cieszynie z dniem 1. VIII. 1938 r.
2. **Fiutowskiego Adama,** nauczyciela Państw. Liceum Pedagogicznego w Cieszynie do Państwowego Liceum Pedagogicznego w Pszczynie z dniem 1. VIII. 1938 r.
3. **Grabowskiego Edwarda,** nauczyciela Państw. Gimnazjum w Katowicach do Państw. Pedagogium w Katowicach z dniem 1. VIII. 1938 r.
4. **Karpińskiego Stanisława,** nauczyciela Państw. Gimnazjum Nr 861 w Bielsku do Państwowego Gimnazjum Nr 875 w Tarnowskich Górach z dniem 1. VIII. 1938 r.
5. **Dr Kasztelewicza Stanisława,** nauczyciela Państw. Gimnazjum w Mysłowicach do Państwowego Gimnazjum w Rybniku z dniem 1. VIII. 1938 r.

6. **Lipińską Kazimierę,** nauczycielkę Państwow. Gimnazjum Nr 867 w Chorzowei na stanowisko nauczycielki Państw. Gimnazjum Nr 875 w Tarn. Górach z dniem 1. VIII. 1938 r.
7. **Małotę Antoniego,** nauczyciela Państw. Pedagogium w Tarn. Górach do Państw. Gimnazjum Nr 875 w Tarn. Górach z dniem 1. VIII. 1938 r.
8. **Dr Marchacza Władysława,** nauczyciela Państwowego Gimnazjum Nr 867 w Chorzowie do Państw. Gimnazjum Nr 868 w Chorzowie z dniem 1. VIII. 1938 r.
9. **Markocką Marię,** nauczycielkę Państw. Gimnazjum w Mikołowie do Państw. Gimnazjum w Żorach z dniem 1. VIII. 1938 r.
10. **Rycerzównę Helenę,** nauczycielkę Państwowego Liceum Pedagogicznego w Cieszynie do Państw. Gimnazjum Nr 864 w Cieszynie z dniem 1. VIII. 1938 r.
11. **Targa Alojzego,** nauczyciela Państw. Gimnazjum Nr 867 w Chorzowie do Państw. Gimnazjum w Lublińcu z dniem 1. VIII. 1938 r.
12. **Zająca Józefa,** nauczyciela Państw. Gimnazjum Nr 863 w Cieszynie do Państw. Gimnazjum Nr 864 w Cieszynie z dniem 1. VIII. 1938.

**B. W szkolnictwie powszechnym:**

**a) na własną prośbę:**

1. **Czajkę Stanisława,** kierownika Publ. Szkoły Powszechnej w Porębie na stanowisko nauczyciela Publ. Szkoły Powsz. w Nowym Bieruniu z dniem 1. VIII. 1938 r.
2. **Gębkę Jana,** kierownika Publ. Szkoły Powsz. w Zgoniu, na stanowisko nauczyciela Publ. Szkoły Powszechnej Nr 1 w Tychach z dniem 1. VIII. 1938 r.

**b) w drodze konkursu:**

**Swajdę Jakuba,** kierownika Publ. Szkoły Powsz. w Frydku, na stanowisko równorzędne do Publ. Szkoły Powszechnej Nr 2 w Imielinie z dniem 1. VIII. 1938 r.

**c) ze względów organizacyjnych:**

**Wapienika Pawła,** kierownika Publ. Szkoły Powszechnej Nr 6 w Katowicach, na równorzędne stanowisko do Publicznej Szkoły Powsz. z niem. językiem naucz. w Starym Bielsku z dniem 1. VIII. 1938 r.

**III. ZWOLNIENIA:**

**Wojewoda Śląski przeniósł w stan spoczynku w szkolnictwie powszechnym:**

1. **Białasównę Jadwigę,** wychowawczynię przedszkola przy Publ. Szkole Powszechnej Nr 3 w Świętochłowicach z dniem 31. VIII. 1938 r.
2. **Pustówkę Andrzeja,** kierownika Publ. Szkoły Powszechnej w Drogomyślu z dniem 31. VIII. 1938 r.
3. **Schanzla Gustawa,** nauczyciela Publ. Szkoły Powsz. w Bielsku z dniem 31. VIII. 1938 r.

**Inspektorowie Szkolni zwolnili ze służby:**

1. **Czupałę Karola,** nauczyciela Publ. Szkoły Powszechnej Nr 5 w Bielszowicach z dniem 31. VIII. 1938 r.
2. **Paluchównę Helenę,** nauczycielkę Publ. Szkoły Powszechnej Nr 4 w Mysłowicach z dniem 31. VIII. 1938 r.
3. **Z Edlerów Śliwińską Elżbietę,** nauczycielkę Publ. Szkoły Powsz. Nr 5 w Janowie z dniem 31. VIII. 1938 r.
4. **Ujmę Pawła,** nauczyciela Publ. Szkoły Powsz. Nr 2 w Kochłowicach z dniem 31. VIII. 1938 r.

**Dobrowolnie wystąpili ze służby nauczycielskiej:**

**A. w szkolnictwie średnim ogólnokształcącym:**

**Ks. Peikert Alojzy,** nauczyciel Państwow. Liceum Pedagogicznego w Tarn. Górach z dniem 22. VIII. 1938 r.

**B. w szkolnictwie zawodowym:**

**Dr. Konopnicki Adam,** nauczyciel Państw. Szkoły Przemysłowej w Bielsku z dniem 31. VIII. 1938 r.

**C. w szkolnictwie powszechnym:**

**Gaś Adam,** nauczyciel Publ. Szkoły Powszechnej Nr 5 w Hajdukach Wielkich z dniem 31. VIII. 1938 r.

---

**230.**

## ORGANIZACJA SZKÓŁ.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zarządzeniem z dnia 30 maja 1938 r. Nr II S-3587/38 na podstawie § 3 rozporządzenia z dnia 4 grudnia 1936 r. nr II. S-8391/36 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr 11, poz. 215),

I. a) nadał począwszy od r. szkolnego 1938/39 uprawnienia państwowych gimnazjów ogólnokształcących, przewidziane w § 4 przytoczonego rozporządzenia Prywatnemu Gimnazjum Męskiemu Katolickiemu im. św. Jacka w Katowicach —

b) utrzymał dotychczasowy stan uprawnień (prawa szkół państwowych, przewidziane w § 4 przytoczonego rozporządzenia):

1) Prywatnego Gimnazjum Żeńskiego SS. Notre Dame w Bielsku,

2) Prywatnego Gimnazjum Koed. z niem. jęz. naucz. im. Eichendorfa w Chorzowie,

3) Prywatnego Gimnazjum Żeńskiego SS. Urszulanek w Rybniku,

II. nadał na podstawie § 3 rozporządzenia z dnia 13 grudnia 1937 r. nr II. S-10759/37 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr 14, poz. 413) począwszy od roku szkolnego 1938/39 uprawnienie państwowych liceów ogólnokształcących, przewidziane w § 4 przytoczonego rozporządzenia:

1) Prywatnemu Liceum Żeńskiemu SS. de Notre Dame w. Bielsku,

2) Prywatnemu Liceum Koed. z niem. język. naucz. im. Eichendorfa w Chorzowie,

3) Prywatnemu Liceum Żeńskiemu SS. Urszulanek w Rybniku —

III. nadał na podstawie § 2 rozporządzenia z dnia 1 maja 1929 r. nr I -2875/29 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr 6 poz. 75) na rok szkolny 1938/39 pełne prawa szkół państwowych:

1) Prywatnemu Seminarium dla Wychowawczyń Przedszkoli SS. de Notre Dame w Bielsku.

Za Wojewodę:
(—) **Miłosz Sołtys**,
p. o. kierownika Oddz. IV.
wizytator szkół.

---

**231.**

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydz. Ośw. Publ.

Nr O.P. V-214/5. Katowice, dnia 22 wrześ. 1938 r.

**W sprawie zezwolenia na prowadzenie kursu kierowców samochodowych.**

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego udzielił p. inż. **Włodzimierzowi Dawidowiczowi** w Bielsku, ul. Krasińskiego 11 odwołalnego zezwolenia na otwarcie i prowadzenie kursów pod nazwą: „Pryw. Koeduk. Kursy Kierowców Samochodowych dypl. inż. Włodzimierza Dawidowicza w Bielsku".

Za Wojewodę:
(—) **Miłosz Sołtys**
p. o. Kierownika Oddziału
Wizytator Szkół.

---

**232.**

## KOMUNIKAT

**o ustaleniu nazwy dla Państwowego Liceum Pedagogicznego w Cieszynie.**

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zarządzeniem z dnia 7 września 1938 Nr II. S-7345/38 ustalił dla Państwowego Liceum Pedagogicznego w Cieszynie nazwę:

„Państwowe Liceum Pedagogiczne im. Pawła Stalmacha w Cieszynie".

---

**233.**

## KONKURS

**na stanowisko dyrektora Państwowej Wyższej Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego w Cieszynie.**

Ministerstwo W. R. i O. P. ogłasza konkurs na stanowisko dyrektora Państwowej Wyższej Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego w Cieszynie.

O wymienione stanowisko mogą się ubiegać osoby, posiadające kwalifikacje określone rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 91, poz. 774) o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach i na kursach zawodowych i rozporządzeniem Ministra W. R. i O. P. z dnia 28 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 593), ukończone studia akademickie rolnicze, praktykę zawodową i pedagogiczną oraz odpowiadające wymaganiom art. 12 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu obwieszczenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 9 listopada 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 104, poz. 873).

Do stanowiska tego przywiązane jest uposażenie, unormowane rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 663) z uwzględnieniem zasad, wprowadzonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 781).

Podania, zaopatrzone potrzebnymi dokumentami, skierowane do Ministerstwa W. R. i O. P., wnosić należy w drodze służbowej do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego — Wydział Oświecenia Publicznego w Katowicach najpóźniej w sześć tygodni od daty wyjścia niniejszego numeru Dziennika Urzędowego. (Nr BP-11903/38).

---

**234.**

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr O.P. II. 93/K-16. Katowice, dnia 17 wrześ. 1938.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publiczn. rozpisuje **konkurs** na stanowisko **kierownika** Publicznej Szkoły Powszechnej I stop. **w Kornowacu**, w powiecie rybnickim. (Mieszkanie służbowe w budynku szkolnym).

Podania należycie poparte dokumentami należy wnosić drogą służbową do Inspektoratu Szkolnego w Rybniku, w terminie 8-tygodniowym od daty niniejszego numeru Gazety Urzędowej Województwa Śląskiego.

---

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr O.P. II-93-D/5. Katowice, dnia 23 wrześ. 1938.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publiczn. rozpisuje **konkurs** na stanowisko **kierownika** Publicznej Szkoły Powsz. III stopnia w **Drogomyślu** w powiecie bielskim.

Podania należycie poparte dokumentami należy wnosić drogą służbową do Inspektoratu Szkolnego w Bielsku w terminie 8 -tygodniowym od daty niniejszego numeru Gazety Urzędowej Województwa Śląskiego.

---

## 235.

# KOMUNIKAT O WYDAWNICTWACH

## WYKAZ PODRĘCZNIKÓW SZKOLNYCH

**zatwierdzonych do dnia 30 sierpnia 1938 r. przez Ministerstwo W. R. i O. P. do użytku w klasie I Liceum Ogólnokształcącego. *)**

Klasa I.

JĘZYK POLSKI.

Górski K. Literatura Polska:

Część I. Historia literatury i języka polskiego dla liceów ogólnokształcących. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa. 1938. Cena zł 7,10. [1])

Część II. Wypisy z literatury polskiej i powszechnej dla I kl. liceów ogólnokształcących. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów-Warszawa. 1938. Cena zł 8,10.

Kleiner J., Brückner A., Alexandrowicz Z., Balicki J., Maykowski S. Literatura Polska dla kl. I liceów ogólnokształcących. Tom I.:

Część I. Balicki J., Maykowski S. Wypisy z literatury polskiej. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 3.00.

Część II. Kleiner J., Brückner A. Zarys dziejów literatury polskiej i języka polskiego. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 3,00.

Książka pomocnicza.

Kleiner J., Brückner A., Alexandrowicz Z, Balicki J., Maykowski S. Literatura Polska dla klasy I liceów ogólnokształcących. Tom I. Część III. Alexandrowicz Z. Materiały pomocnicze do literatury polskiej. Wydawnictwo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 3,00.

JĘZYK ŁACIŃSKI.

Cicero M. Tullius. De Officiis. Wybór. Opracował M. Auerbach. Teksty łacińskie dla liceum humanistycznego i klasycznego Nr 2. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossilińskich. Lwów. 1937. Cena zł 0,80.

Cicero M. Tullius. De re publica. Wybór. Opracował M. Auerbach. Teksty łacińskie dla liceum humanistycznego i klasycznego Nr 5. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1937. Cena zł 0,80.

Cicero M. Tullius. Pro Archia poeta oratio. Opracował M. Auerbach. Teksty łacińskie dla liceum humanistycznego i klasycznego Nr 6. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1937. Cena zł 0,80.

Cycero w świetle własnych pism. Część I i II. Opracował M. Golias. Teksty łacińskie dla liceum humanistycznego i klasycznego. Nr 1 i Nr 4. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1937. Cena części I zł 0,80 i części II zł 0,60.

Historia i teoria wymowy w świetle pism Cycerona. Opracował J. Smereka. Teksty dla liceum humanistycznego i klasycznego. Nr 3. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1937. Cena zł. 0,80.

Sinko T. Wypisy łacińskie. Dla I kl. liceów humanistycznych. Zeszyt 1. Wybór z pism Cycerona. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów — Warszawa. 1937. Cena zł 1,60.

Sinko T. Wypisy łacińskie. Dla I kl. liceów humanistycznych i klasycznych. Zeszyt 2. Z listów Pliniusza Młodszego, pisma prawników i autorów starochrześcijańskich. Wydawnictwo Książnicy - Atlasu. Lwów — Warszawa. 1937. Cena zł 0,70.

Sinko T. Wypisy łacińskie. Dla I kl. liceów humanistycznych i klasycznych. Zeszyt 3. Wybór z utworów Wergiliusza. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów — Warszawa. 1937. Cena zł 1,90.

Sinko T. Wypisy łacińskie. Dla I kl. liceów humanistycznych i klasycznych. Zeszyt 4. Z elegii Owidiusza, Tibulla Propercjusza. Wydawnictwo Książnicy— Atlasu. Lwów — Warszawa. Cena zł 0,90.

Sinko T. Wypisy łacińskie. Dla I kl. liceów humanistycznych i klasycznych. Zeszyt 5. Najsławniejsi mówcy łacińsko-polscy. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów — Warszawa. 1937 Cena zł 0,60.

Vergilius Maro P. Aeneis ks. IV i VI. Wydał Ryszard Ganszyniec. Teksty Filomaty Nr 5. Wydawnictwo Filomaty. Lwów. 1937. Cena zł 0,45.

Vergilius Maro P. Bukoliki i Georgika. Wydał Ryszard Ganszyniec. Teksty Filomaty Nr 3. Wydawnictwo Filomaty. Lwów. 1937. Cena zł 0,45.

Wergiliusz. Pierwsza pieśń Eneidy. Opracował M. Golias. Teksty łacińskie dla liceum humanistycznego i klasycznego Nr 8. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 0,80.

Opowieść Eneasza (Wergiliusz, druga i trzecia pieśń Eneidy). Opracował A. Bednarowski. Teksty łacińskie dla liceum humanistycznego i klasycznego Nr 9. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 0,80.

Tragedia Dydony. (Wergiliusz, czwarta pieśń Eneidy). Opracował M. Auerbach. Teksty łacińskie dla liceum humanistycznego i klasycznego Nr 10. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 0,80.

Eneasz w królestwie cieniów. (Wergiliusz, szósta pieśń Eneidy). Opracował M. Rozmarynowicz. Teksty łacińskie dla liceum humanistycznego i klasycznego Nr 11. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1937. Cena zł 0,80.

Wergiliusz. Wybór Bukolik i Georgik. Opracował S. Essmanowski. Teksty łacińskie dla liceum humanistycznego i klasycznego. Nr 7. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1937. Cena zł 0,80.

Gramatyki.

Auerbach M. i Dąbrowski K. Gramatyka łacińska. Podręcznik dla wszystkich klas gimnazjalnych. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1937. Cena zł 1,40. Dozwolona do końca roku szkolnego 1938/39.

---

[1]) Podane w spisie ceny podręczników są obliczone wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych.

Sinko T. Gramatyka łacińska. Wydanie czwarte. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa. 1932. Cena zł 4,20. Dozwolona do końca roku szkolnego 1938/39.

## JĘZYK GRECKI.

Gramatyka.

Auerbach M. i Golias M. Gramatyka grecka dla szkół średnich ogólnokształcących. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1935. Cena zł 4,10. Dozwolona do końca roku szkolnego 1938/39.

Książka pomocnicza.

Golias M. Hellada. Książka pomocnicza dla uczniów I klasy wydziału klasycznego liceów ogólnokształcących. Wydawnictwo K. S. Jakubowskiego. Lwów. 1938. Cena zł 3,30.

## JĘZYK FRANCUSKI.

Cieślińscy J. i K. A. travers les siécles. Tome premier. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938. Cena zł 4,50.

Czerny S. et Jungman F. Le gėnie de la France. Podręcznik języka francuskiego dla I kl. liceów ogólnokształcących. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów-Warszawa. 1938. Cena zł 7,00.

Folkierski W. L'Esprit de la France. Podręcznik języka francuskiego dla I klasy wszystkich wydziałów liceów ogólnokształcących. Wydawnictwo Księgarni K. S. Jakubowskiego. Lwów. 1938. Cena zł 4,60.

## JĘZYK NIEMIECKI.

Łempicki Z. i Elgert G. Deutschland. Geist und Gestalt. Podręcznik dla I kl. liceum ogólnokształcącego. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa. 1938. Cena zł 5,20.

## BIOLOGIA.

Skowron S., Starmach K. i Mikulski J. Biologia dla I klasy liceów ogólnokształcących wydziału matematyczno-fizycznego, humanistycznego i klasycznego. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów — Warszawa. 1938.

Szejnman. Biologia. Podręcznik dla klasy I liceów humanistycznych, klasycznych i matematyczno-fizycznych. Wydawnictwo Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska". Warszawa. 1938. Cena zł 5,00.

## FIZYKA.

Kalinowski S. i Kalinowska E. Podręcznik fizyki dla I kl. liceum wydziału matematyczno-fizycznego i przyrodniczego. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938. Cena zł 4,20.

Kalinowski S. i Kalinowska E. Podręcznik fizyki dla I i II klasy liceum wydziału humanistycznego i I klasy wydziału klasycznego. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938. Cena zł 4,20.

Werner W. Fizyka. Dla I klasy liceów ogólnokształcących. Wydział humanistyczny. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów — Warszawa. 1938. Cena zł 3,40.

## CHEMIA.

Pleśniewicz S. i Woyno T. Chemia z mineralogią i geologią. Dla I kl. liceum ogólnokształcącego. Wydział matematyczno-fizyczny i przyrodniczy. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów — Warszawa. 1937. Cena zł 7,30.

## MATEMATYKA.

Frejlich K. Matematyka dla I klasy liceum ogólnokształcącego. (Wydziały humanistyczny, przyrodniczy i klasyczny). Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938. Cena zł 2,90.

Łomnicki A. Trygonometria. Podręcznik dla liceów ogólnokształcących. Wydawnictwo Księgarni Wydawniczej K. Gubrynowicza. Lwów. 1938. Cena zł 2,20.

Łomnicki A. Algebra dla I kl. liceum ogólnokształcącego. Wydział humanistyczny, przyrodniczy i klasyczny. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów — Warszawa. 1938. Cena zł 2,20.

Mihułowicz J. Algebra. Dla I klasy liceum humanistycznego i przyrodniczego. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów — Warszawa. 1937. Cena zł 1,20.

Mihułowicz J. Trygonometria dla I klasy liceum ogólnokształcącego. Wydział humanistyczny i przyrodniczy. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów — Warszawa. 1938. Cena zł 1,80.

Słapczyński A. Matematyka. Podręcznik dla kl. I liceum humanistycznego, klasycznego i przyrodniczego. Wydawnictwo Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska". Warszawa. 1937. Cena zł 3.10.

Steckel S. Algebra. Podręcznik dla kl. pierwszej liceów matematyczno-fizycznych. Wydawnictwo Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska". Warszawa. 1938. Cena zł 3,00.

Steckel S. Algebra. Podręcznik dla kl. pierwszej liceów humanistycznych, przyrodniczych i klasycznych. Wydawnictwo Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska". Warszawa. 1937. Cena zł 2,00.

Straszewicz S. i Kulczycki S. Matematyka. Algebra. Trygonometria. Dla I klasy liceum ogólnokształcącego. Wydział humanistyczny i przyrodniczy. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów — Warszawa. 1937. Cena zł 2,20.

Straszewicz S. i Kulczycki S. Matematyka. Algebra. Trygonometria i geometria wykreślna. Dla I klasy liceum ogólnokształcącego. Wydział matematyczno-fizyczny. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów — Warszawa. 1937. Cena zł 4,90.

Szerszeń S. Geometria wykreślna. Część I. Dla I klasy liceum matematyczno-fizycznego i II klasy liceum humanistycznego i przyrodniczego. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów — Warszawa. 1937. Cena zł 1,30.

Wojtowicz W. Tablice matematyczno-fizyczne czterocyfrowe do użytku szkół średnich. Wydanie trzynaste rozszerzone. Wydawnictwo Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska". Warszawa. 1938. Cena zł 1,60.

---

*) Podręczniki do historii, zagadnień życia współczesnego i astronomii oraz uzupełnienie wykazu podręczników do języka łacińskiego, niemieckiego i chemii będą ogłoszone w czasie późniejszym.

Wróblewski J. Podręcznik geometrii wykreślnej w zakresie I klasy liceum matematycznego. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938. Cena zł 1,50.

---

## KOMUNIKAT O WYDAWNICTWACH.

A. Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło do użytku szkolnego następujące książki i pomoce szkolne dla szkół powszechnych, średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli:

**Książki pomocnicze dla uczniów:**

Annaeus Seneca L. Pisma filozoficzne. Wydał R. Ganszyniec. Teksty Filomaty Nr 36. Wydawnictwo Filomaty. Lwów — w liceach. (Nr II Pr-15225/37).

Cicero M. Tullius. Verrinae. Wydał R. Ganszyniec. Teksty Filomaty Nr 19. Wydawnictwo Filomaty. Lwów 1937 — dla uczniów I kl. lic. ogóln. wydz. humanistycznego i klasycznego. (Nr II Pr-15232/37).

Cicero M. Tullius. De Oratore. Wydał R. Ganszyniec. Teksty Filomaty Nr 25a. Wydawnictwo Filomaty. Lwów — dla uczniów I kl. lic. ogóln. wydz. humanistycznego i klasycznego. (Nr II Pr-15623/37).

Cicero M. Tullius. De Re Publica. De Legibus. Wydał R. Ganszyniec. Teksty Filomaty Nr 23. Wydawnictwo Filomaty. Lwów — dla uczniów w lic. ogóln. wydz. humanistycznego i klasycznego. (Nr II Pr- 15622/37).

De viris illustribus. Wydał R. Ganszyniec. Teksty Filomaty Nr 40b. Wydawnictwo Filomaty. Lwów — dla uczniów w gimn. ogóln. (Nr II Pr- 15626/37).

**Książki do bibliotek uczniowskich:**

Ammers-Küller J. Karin i Lila. Przełożyła Z. Glarska. Wydawnictwo Księgarni Powszechnej. Kraków 1938 — dla młodzieży od lat 12—14. (Nr II Pr-16310/38).

Bąk W. Monologi anielskie. Nakład T-wa Wydawniczego J. Mortkowicza. Warszawa — Kraków. 1938 — dla młodzieży powyżej lat 16. (Nr II Pr-16371/38).

Berent W. Diogenes w kontuszu. Nakład Gebethnera i Wolffa. Warszawa. B. r. — dla młodzieży powyżej lat 16. (Nr II Pr-16503/38).

Bernay H. On a volé un transatlantique. Opracowała A. Zaleska-Garnyszowa. Lektura francuska. 12. Nakł. Państw. Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów — 1938 — do bibl. uczniowskich w gimn. ogóln. (Nr II Pr-16198/38).

Burdecki F. Walka o atom. Biblioteczka Fizyczna, T. 4. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938 — dla liceum ogóln. (Nr II Pr-16323/38).

Burdecki F. Życie maszyn. Biblioteka Iskier. T. 46. Wydawnictwo Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa — dla gimnazjum i liceum ogólnokształcącego. (Nr II Pr-15375/37).

Centkiewicz Cz. J. Biała Foka. Nakład Towarzystwa Wydawniczego „Rój“. Warszawa 1938 — do bibl. uczn. w gimn. ogóln. (Nr II Pr-16032/38).

Curie E. Maria Curie. Z 85 ilustracjami. Przekład H. Szyllerowej. Nakład Wydawnictwa J. Przeworskiego. Warszawa, 1938 — dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr-16447/38).

Dąbrowski J. i Kwiatkowski T. Jeden trudny rok. Nakład Tow. Wydawniczego „Rój“ Warszawa, 1938 — dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr-16036/38).

Döring W. O. Główne kierunki nowoczesnej psychologii. Tłumaczył z niemieckiego St. Dąbrowski. Biblioteka Dzieł Pedagogicznych. Nr 55. Wydawnictwo „Naszej Księgarni“. Warszawa 1937 — do bibliotek zakładów kształcenia nauczycieli. (Nr II Pr-16369/38).

Giżycki J. Janek i Samba. Powieść dla młodzieży. Nakład Wydawnictwa J. Przeworskiego. Warszawa, 1938 — dla młodzieży od lat 11 — 13. (Nr II Pr-16457/38).

Grey Owl — Szara Sowa. Sejdżio i jej bobry. Z angielskiego przełożyła A. Dobrot. Nakład J. Przeworskiego. Warszawa. 1938 — dla młodzieży od lat 12. (Nr II Pr-16458/38).

Hessel W. Aś idzie..... Skład Główny: u Gebethnera i Wolffa. Kraków, 1936 — do bibl. uczn. seminariów ochroniarskich i zakładów kształcenia nauczycieli. (Nr II Pr-14812/36).

Januszewska H. O chłopcu drewnianym. Nakładem Wydawnictwa J. Przeworskiego. Warszawa, 1938 — dla dzieci od lat 9—10. (Nr II Pr-16421/38).

Jeans J. Niebo. Astronomia dla laików. Przełożył Wł. Kapuściński. Wydanie drugie. Wydawnictwo „Mathesis Polska“. Warszawa, 1938 — dla liceum. (Nr II Pr-16194/38).

Królikowski J. Jak jeździć i chodzić po drogach. Biblioteczka Ligi Drogowej. Wydawnictwo Ligi Drogowej. Warszawa, 1938. (Nr II Pr-16513/38).

Krzemieniecka L. O Jasiu Kapeluszniku. Ilustracje i okładka J. Bobińskiego. Nakład J. Przeworskiego. Warszawa, 1938 — dla dzieci od lat 7—10. (Nr II Pr-16453/38).

Lepecki M. B. Sybir wspomnień. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1937 — dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr-15895/37).

Łastowiecki A. Promienie Roentgena i ich zastosowania. Lektura z fizyki. Z. 2. Wydawnictwo Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa, 1938 — do bibliotek uczn. w gimn. ogólnych. (Nr II Pr-16190/38).

Pawłowicz B. Wyspa świętej Katarzyny. Nakład Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa, 1938 — dla młodzieży powyżej lat 16. (Nr II Pr-16319/38).

Piach B. Dzwonnik roczdelski. Seria społeczna. Nakład Biblioteczki „Ruń“, Warszawa — dla młodzieży od lat 11—13. (Nr II Pr-16210/38).

Piwarski K. Jan III Sobieski na Śląsku w roku 1683. Śląska Biblioteka Historyczna dla młodzieży. Nakład Sekcji Dydaktycznej Oddziału Śląskiego Polskiego Tow. Histor. Katowice, 1937 — dla młodzieży szkół średnich ogólnokształcących. (Nr II Pr-16148/38).

Rayment T. Dolina nieba. Z upoważnienia autora przełożył J. Birkenmajer. Nakład Książnicy-Atlas. Lwów-Warszawa. B. d. — dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr-16383/38).

Le Roman de Tristan et Iseult. Przerobił J. Bédier. Oprac. A. Ratyńska. Biblioteczka Francuska. Z. 16. Wydawnictwo Książnicy-Atlas. Lwów — Warszawa, 1938 — do bibliotek uczn. w lic. ogólnokształcących. (Nr II Pr-16512/38).

Rychliński J. B. Skarbiec Bałtyku. Opowieść historyczna. Nakład Księgarni św. Wojciecha. Poznań — Warszawa—Wilno—Lublin. B. d. — dla młodzieży od lat 14 do 16. (Nr II Pr-16014/38).

Słowacja i Słowacy. Praca zbiorowa pod redakcją Władysława Semkowicza. Tom I. Kraj i lud. Biblioteka Słowacka Nr 1. Wydawnictwo Tow. Słowiańskiego w Krakowie. Skład Główny: w „Studium Słowiańskim". Kraków, 1937 — dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr-16175/38).

Sól Polskiej Ziemi. Dzieje Sług Bożych. Koło Studiów Katolickich. Skład Główny: „Verbum", Warszawa, 1937 — do bibliotek uczn. gimnazjów i liceów ogóln. (Nr II Pr-16126/38).

Smolarski M. Iskry na szablach. Powieść. Nakład Towarzystwa Wydawniczego „Rój". Warszawa. 1938 — dla młodzieży od lat 14—16. (Nr II Pr-16392/38).

Szpecht J. Wśród fizyków polskich. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów — Warszawa — do bibl. uczn. w gimn. i lic. ogólnokształcących. (Nr II Pr-15176/37).

Szymborski S. Dniestr z dopływami Prut i Czeremosz. Przewodnik dla turystów wodnych. Część ogólna. Część II. Dniestr; Część III. Wereszyca; Część IV. Seret; Część V. Stryj; Część VI. Swica; Część VII. Łomnica; Część VIII. Bystrzyca; Część IX. Prut; Część X. Czeremosz. Wydawnictwo Książnicy-Atlas. Lwów — Warszawa — do bibliotek uczniowskich szkół średnich. (Nr II Pr-15779/37).

Tennyson L. Enoch Arden. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów — do bibl. uczniowskich szkół średnich. (Nr II Pr-16223/38).

Wiśniewski J. Jak korzystać z danych statystycznych. Odbitka z miesięcznika „Wiedza i Życie". Warszawa 1938 — dla liceum. (Nr II Pr-16356/38).

Wszędobylski. 300.000 Km/Sek. z D-rem Wszędobylskim. Wydanie drugie poprawione. Wydawnictwo: „Mathesis Polska". Warszawa — dla gimn. ogóln. (Nr II Pr-15641/37).

Weyberg Z. Świat kryształów. Z dziedziny nauki i techniki. Biblioteka Popularno-Naukowa. Wydawnictwo „Mathesis Polska". Warszawa, 1935 — do bibliotek uczn. w lic. ogóln. wydz. przyrodniczego i matematyczno-fizycznego. (Nr II Pr-15209/37).

Zgleczewska K. Contes et legendes de France. II. Lektura Francuska. 10. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1938 — w gimn. ogóln. (Nr II Pr-16420/38).

Z pracy państwowych seminariów nauczycielskich w Polsce. Nakład Komitetu byłych Pracowników Seminariów. Skład Główny: Instytut Wydawniczy: „Biblioteka Polska". Warszawa, 1937 — w zakładach kształcenia nauczycieli. (Nr II Pr-15599/37).

Żulińska S. B. Dla Ciebie Polsko. Obrazki z życia Tadeusza Żulińskiego. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938 — dla młodzieży od lat 11—13. (Nr II Pr-16343/38).

**Czasopisma do bibliotek uczniowskich:**

Cześć Marii. Miesięcznik Sodalicji Mariańskich uczennic szkół średnich. Nakład Sekretariatu: „Cześć Marii". Kraków — do bibl. uczniowskich szkół średnich. (Nr II Pr-16496/38).

Dla przyszłości. Miesięcznik Organizacji Przysposobienia Kobiet do obrony kraju. Wydawnictwo Organizacji Przysposobienia Kobiet do Obrony Kraju. Warszawa. (Nr II Pr-15696/37).

Iskry. Tygodnik ilustrowany dla młodzieży. Pod redakcją W. Kopczewskiego. Warszawa — dla młodzieży od lat 14—16. (Nr II Pr-15999/37).

Mały Płomyczek. Tygodnik. Nakład Związku Nauczycielstwa Polskiego. Warszawa — dla dzieci od lat 7 do 8. (Nr II Pr-15239/37).

Młody Obywatel. Czasopismo Społeczno-Gospodarcze dla Młodzieży. Wydawnictwo Pocztowej Kasy Oszczędności. Warszawa — dla dzieci od lat 12—14. (Nr II Pr-16077/38).

Młody las. Miesięcznik dla młodzieży. Pismo Krucjaty Eucharystycznej. Wydawnictwo Apostolstwa Modlitwy. Kraków — do bibl. uczniowskich dla szkół powszechnych wyżej zorganizowanych dla młodzieży lat 11—13 oraz 14—16. (Nr II Pr-16023/38).

Młody Polak — dodatek dla dzieci młodszych. Dwutygodnik. Warszawa — dla dzieci od lat 9—11. (Nr II Pr-15335/37).

Pionier Rodzimego Przemysłu. Organ Gospodarczy Młodzieży Polskiej. Wydawnictwo „Dekady" — dla młodzieży lat 14. (Nr II Pr-16409/38).

Płomyczek. Tygodnik dla młodszych dzieci. Nakład Związku Nauczycielstwa Polskiego. Warszawa — dla dzieci od lat 9—11. (Nr II Pr-15240/37).

Płomyk. Tygodnik dla dzieci i młodzieży. Nakł. Związku Nauczycielstwa Polskiego. Warszawa — dla młodzieży od lat 11—13. (Nr II Pr-15241/37).

„Podchorąży". Miesięcznik szkół podchorążych i Legii Akademickich. Wyd. Wojskowy Instytut Naukowo-Oświatowy. Warszawa — dla młodzieży lat 16. (Nr II Pr-4167/34).

„Pod znakiem Marii". Miesięcznik Sodalicyj Mariańskich uczniów szkół średnich w Polsce — do bibliotek uczniowskich szkół średnich. (Nr II Pr-16495/38).

Poranek. Tygodnik dla dzieci. Red. J. Porazińska. Wydawca J. Włodarski. Warszawa — dla dzieci od lat 9—10. (Nr II Pr-15819/37).

Słonko. Tygodnik dla dzieci. Red. J. Porazińska. Warszawa. 1938 — dla dzieci od lat 7 — 8. (Nr II Pr-15337/37).

W młodych oczach. Czasopismo młodzieży szkolnej. Wyd. Organizacja Pracy Obywatelskiej Młodzieży Straż Przednia. Warszawa — dla młodzieży powyżej lat 14. (Nr II Pr-16007/38).

Wiara i życie. Miesięcznik poświęcony obronie religii i kultury chrześcijańskiej. Wydawnictwo Księży Jezuitów. Warszawa — do bibliotek uczniowskich w liceach ogóln. (Nr II Pr-15732/37).

Zuch, dawniej Leśny Duszek, pod redakcją W. Piskorskiej-Frantzowej. Wydawnictwo Książek Harcerskich. Lwów — dla dzieci od lat 7 do 8 i przedszkoli. (Nr II Pr-16155/38).

**Pomoce szkolne:**

**a) do użytku zbiorowego:**

Orłoś H. Grzyby jadalne pod warunkiem zachowania pewnych ostrożności. Tablica Nr 3. Wydawnictwo Instytutu Gospodarstwa Domowego. Nakład Książni-

cy-Atlas. Lwów-Warszawa — dla uczniów szkół powszechnych. (Nr II Pr-16512/38).

Orłoś H. Grzyby niejadalne i trujące. Tablica Nr 4. Wydawnictwo Instytutu Gospodarstwa Domowego. Nakład Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa dla uczniów szkół powszechnych. (Nr II Pr-16512/38).

Semkowicz W. Mapa Rzeczypospolitej Polskiej w dobie królów obieralnych. Nakł. Książnicy-Atlas. Lwów Warszawa — jako pomoc szkolna do użytku zbiorowego. (Nr II Pr-15261/37).

Zwoliński T. Tatry od północy. Mapa plastyczna. Wydawnictwo Ligi Popierania Turystyki. Warszawa — jako pomoc szkolna do użytku zbiorowego. (Nr II Pr-15320/37).

Zwoliński T. Tatry. Widok od północy. Wydawnictwo Ligi Popierania Turystyki. 1936 — jako pomoc szkolna do użytku zbiorowego dla uczniów kl. I gimn (Nr II Pr-14457/36).

**b) do użytku poszczególnych uczniów:**

Janiszewski M. Geograficzny Atlas Polski. Wydawnictwo autora. Warszawa, ul. Kazimierzowska 34 m 3 — do użytku poszczególnych uczniów gimnazjum. (Nr II Pr-16538/38).

Romer E. Polska. Atlas geograficzny dla I klasy gimnazjalnej. Wydanie drugie. Wydawnictwo Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa — dla uczniów I kl. gimnazjalnej. (Nr II Pr-16488/38).

Zwoliński T. Tatry. Widok od północy. Wydawnictwo Ligi Popierania Turystyki. 1936 — dla uczniów kl. I gimnazjalnej. (Nr II Pr-14457/36).

**Książki do bibliotek nauczycielskich:**

Balzac. Komedia Ludzka. Ojciec Goriot. Nakład Biblioteki Boy'a. Warszawa. B. d. (Nr II Pr-16515/38).

Duda-Dziewierz K. Wieś małopolska a emigracja amerykańska. Studium wsi Babica powiatu rzeszowskiego. Biblioteka socjologiczna. Tom trzeci. Nakład Polskiego Instytutu Socjologicznego. Warszawa—Poznań 1938. (Nr II Pr-16296/38).

Döring. W. O. Główne kierunki nowoczesnej psychologii. Tłumaczył z niemieckiego St. Dąbrowski. Biblioteka Dzieł Pedagogicznych Nr 55. Wydawnictwo „Naszej Księgarni". Warszawa, 1937. (Nr II Pr-16369/38).

Hessel W. Aś idzie...... Skład Główny u Gebethnera i Wolffa. Kraków, 1936. (Nr II Pr-14812/36).

Kaden-Bandrowski J. Czarne skrzydła. 2 t. Lenora. T. I. Tadeusz. T. II. Wydanie trzecie przejrzane i poprawione przez autora. Nakład Gebethnera i Wolffa. Warszawa. B. d. (Nr II Pr-16500, 16501/38).

Królikowski J. Jak jeździć i chodzić po drogach. Biblioteczka Ligi Drogowej. Wydawnictwo Ligi Drogowej. Warszawa, 1938. (Nr II Pr-16513/38).

Kawyn S. Ideologia stronnictw politycznych w Polsce wobec Mickiewicza 1890—1898. Badania Literackie. Tom X. Wydawnictwo Filomaty. Lwów. 1937. (Nr II Pr-15596/37).

Księga Psalmów. Przełożył L. Staff. Nakład „Verbum". Warszawa. B. d. (Nr II Pr-16288/38).

Kuncewiczowa M. Cudzoziemka. Wydanie drugie. Nakład Towarzystwa Wydawniczego „Rój". Warszawa 1936. (Nr II Pr-16516/38).

Maleczyńska E. Nauczanie historii w szkole średniej. Wydawnictwo Książnicy - Atlas. Lwów — Warszawa. 1937. (Nr II Pr-15601/37).

Mikulski K. Krótki zarys nauki o bliźniętach (Gemelliologia). Nakład B-ci Detrychów. Płock. 1937. (Nr II Pr-16165/38).

Przerwa-Tetmajer K. Maryna z Hrubego „Legendy z Tatr", część pierwsza. Janosik Nędza Litmanowski „Legendy z Tatr", część druga. Nakład Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska". Warszawa. B. d. (Nr II Pr-16326/38).

Rupniewska J. Piosenki dla dzieci. Nakład autorki — do bibliotek nauczycielskich szkół powszechnych. (Nr II Pr-14737/36).

Słowacja i Słowacy. Praca zbiorowa pod redakcją Władysława Semkowicza. Tom I. Kraj i lud. Biblioteczka Słowacka Nr 1. Wydawnictwo Tow. Słowiańskiego w Krakowie. Skład Główny: w „Studium Słowiańskim", Kraków, ul. Jagiellońska 20. — 1937. (Nr II Pr-16175/38).

Sól Polskiej Ziemi. Dzieje Sług Bożych. Koło Studiów Katolickich. Skład Główny: „Verbum". Warszawa, 1937. (Nr II Pr-16126/38).

Suchodolski B. Uspołecznienie kultury. Nakład Towarzystwa Wydawniczego „Rój". Warszawa, 1937. (Nr II Pr-15311/37).

Wiechowiczowa W. Zasady inscenizacyj rytmicznych. Nakład Sp. Akc. „Ostoja". Poznań. 1936. (Nr II Pr-14978/37).

Wiechowiczowa W. Dziesięć polskich pieśni ludowych. Nakład Sp. Akc. „Ostoja". Poznań. 1936. (Nr II Pr-14977/37).

Wiśniewski J. Jak korzystać z danych statystycznych. Odbitka z miesięcznika „Wiedza i Życie". Warszawa, 1938. (Nr II Pr-16356/38).

Yoakam G. A. Ulepszanie zadawania szkolnego. Przełożyła I. Wyrzykowska. Nakład Książnicy - Atlasu. Lwów—Warszawa. B. d. (Nr II Pr-16307/38).

Z pracy państwowych seminariów nauczycielskich w Polsce. Nakład Komitetu Byłych Pracowników Seminariów. Skład Główny: Instytut Wydawniczy „Biblioteka Polska". Warszawa, 1937. (Nr II Pr-15599/37)

**Czasopisma do bibliotek nauczycielskich:**

Jantar. Organ Instytutu Bałtyckiego. Przegląd kwartalny zagadnień naukowych pomorskich i bałtyckich ze szczególnym uwzględnieniem historii, geografii i ekonomii regionu bałtyckiego. Nakład Instytutu Bałtyckiego. Gdynia. (Nr II Pr-16002/38).

Przegląd Socjologiczny. Kwartalnik Polskiego Instytutu Socjologicznego. Wydany z udziałem seminariów i zakładów socjologicznych wyższych uczelni w Polsce. Tom V. Zeszyt 1 — 2. Skład Główny: „Nasza Księgarnia". Poznań — Warszawa. 1937. (Nr II Pr-16507/38).

Sprawy Narodowościowe. Dwumiesięcznik poświęcony badaniu spraw narodowościowych. Wydawnictwo Instytutu Badań Spraw Narodowościowych. Warszawa. (Nr II Pr-965/33).

Wiara i życie. Miesięcznik poświęcony obronie religii i kultury chrześcijańskiej. Wydawnictwo Księży Jezuitów, Warszawa. (Nr II Pr-15732/37).

„Verum“. Kwartalnik poświęcony zagadnieniom kultury współczesnej. Wydawnictwo: „Verbum“. Warszawa. (Nr II Pr-16353/38).

Życie Młodych. Miesięcznik poświęcony opiece nad macierzyństwem, dziećmi i młodzieżą. Wydawnictwo: Polski Komitet Opieki nad Dzieckiem. (Nr II Pr-16170/38).

---

B. Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło do użytku szkolnego następujące książki dla szkół zawodowych:

Bartosikówna J. i Majczakówna M. Nauka historii w kl. II gimnazjów zawodowych działu przemysłowego. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1938 r. — jako podręcznik dla gimnazjów zawodowych działu przemysłowego. (Nr III PU-61/38).

Biblioteczka Niemiecka. Seria II. Tomik 57. Friedrich Lorenz. Väter der Maschienenwelt. Die Geburt der Schreibmachine. Tomik 58. Vorläufer des modernen Krieges — jako lekturę uzupełniającą z jęz. niemieckiego w liceach zawodowych. (Nr III PU-272/38).

---

## NOWOŚCI WYDAWNICZE.

**Katecheta: Jak kochać Jezusa.** Książka do nauki religii rzymsko-katolickiej dla II klasy szkoły powsz. Wyd. Księgarni Kazimierza Rutskiego. Wilno. Cena 90 gr.

**Jadwiga Wernerowa: Poznawajmy przyrodę.** Podręcznik dla klasy V szkoły powszechnej. Wyd. Księgarni K. Rutski. Wilno. Cena 1,10 zł.

**A Dmochowski — St. Ziemecki — J. Wernerowa — M. Szczawińska: Nauka o przyrodzie i o ziemi** — dla klasy IV szkoły powszechnej pierwszego stopnia. Kurs C. Wyd. M. Arcta i K. Rutskiego. Wilno. Cena 1,10 zł.

**Jadwiga Kubicka: Ćwiczenia ortograficzne.** Podręcznik dla klasy IV szkoły powszechnej. Wyd. Księgarni K. Rutski. Wilno. Cena 50 gr.

**Antoni Lisowski: Klucz do oznaczania roślin** z 331 rysunkami autora w tekście. Wyd. Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938.

**Władysław Dybowski i Marian Krawczyk: Wychowanie fizyczne w gimnazjum męskim.** Podręcznik dla nauczycieli wychowania fizycznego w gimnazjum męskim. Wyd. Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938.

**Dr A. Wereszczyński: Wiadomości o Polsce współczesnej.** Ustrój i administracja Państwa Polskiego. Wydanie ósme, przerobione i uzupełnione ostatnio wydanymi ustawami i rozporządzeniami. Stron 375. Wyd. Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938 r. Cena 5,— zł.

**Eugeniusz Romer: Pogląd na klimat Polski.** Wyd. Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa, 1938. Stron 32.

**Henryk Gaertner: Gramatyka współczesnego języka polskiego.** Część III 2. słowotwórstwo. Wyd. Książnica-Atlas, Lwów—Warszawa, 1938. Stron 424.

**Konrad Górski: Literatura polska** dla klasy I liceów ogólnokształcących. **Część I — Historia literatury i języka polskiego.** Wyd. Książnica-Atlas, Lwów—Warszawa, 1938. stron 372. Cena 7,10 zł.

**Część II. Wypisy z literatury polskiej i powszechnej.** Wyd. Książnica-Atlas. Lwów — Warszawa, 1938. Stron 636. Cena 8,10 zł.

Podręcznik zatwierdzony do użytku szkolnego przez Min. W. R. i O. P. dnia 29. VII. 1938 r. Nr II Pr-16063/38.

**S. Czerny et F. Jungman: Le Génie de la France.** I Depuis les origines jusqu'a la grande révolution. Manuel de littérature et de civilisation française pour la première année des lycées. Wydawn. Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa, 1938. Stron 318+LVIII. Cena 7 zł. Podręcznik zatwierdzony do użytku szkolnego przez Min. W. R. i O. P. dn. 12 lipca 1938 Nr II Pr-16203/38.

**Wacław Werner: Fizyka** — dla I kl. liceów ogólnokształcących wydział humanistyczny. Wyd. Książnica-Atlas, Lwów—Warszawa, 1938. Cena 3,40 zł.

**Walerian Kramarz: Historia** — dla I klasy gimnazjum kupieckiego. Wyd. Książnica-Atlas, Lwów—Warszawa, 1938. Str. 298 + mapy.

**Antoni Łomnicki Algebra** — dla I kl. liceum ogólnokształcącego, wydziały — humanistyczny, przyrodniczy i klasyczny. Wyd. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa, 1938. Cena 2,20 zł.

**W. Nikliborc i W. Stożek: Arytmetyka i geometria** — dla VI klasy szkół powszechnych II stopnia. Kurs A. Wyd. Książnica - Atlas, Lwów — Warszawa, 1938. Cena 1,20 zł.

**M. Falski: Zadania elementarzowe** dla uczniów szkół miejskich — zeszyty 4, 5, 6. Cena à 15 r. Wyd. Książnica-Atlas.

**M. Falski: Zadania elementarzowe** dla uczniów szkół wiejskich — zeszyty 4, 5, 6. Cena à 15 gr. Wyd. Książnica-Atlas.

**Świat i Życie** — zarys encyklopedyczny współczesnej wiedzy i kultury pod red. Dr Zygmunta Łempickiego. Wyd. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa.

Ukazał się zeszyt 11 tomu V tego wydawnictwa, zawierający informacje encyklopedyczne na litery O—P.

**Przyroda i Technika** — czasopismo poświęcone popularyzacji nauk przyrodniczych i technicznych. Wyd. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa.

**Treść zeszytu 5 — maj 1938 r.:** A. Jahn: U krawędzi lądolodu grenlandzkiego. — J. Pawłowicz: Choroby owadów. — B. Dyakowski: O skutkach nieracjonalnego użytkowania lasu. — J. Zimowski: Współczesne metody badań budowy jądra atomowego i sztucznej promieniotwórczości. — J. Szmid: Fabryka celulozy w Niedomicach. — E. Porębski: Gazogeneratory samochodowe. — Postępy i zdobycze wiedzy. — Poradnik przyrodnika-fotografa.

**S. Kułakowski: Druga książka do nauki jezyka rosyjskiego.** Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 299. Zł 6,10.

Drugi tom podręcznika zawiera system czasowników rosyjskich oraz przyimków i przysłówków, teksty zaś mają na celu odzwierciedlenie cech charakterystycznych poszczególnych połaci Rosji. Teksty te posiadają wartość literacką, stanowią bowiem wyjątki z utworów pisarzy i poetów rosyjskich, poczynając od Aleksandra Puszkina i kończąc na poetach końca XIX i początku XX w. Pisownia przyjęta w obydwu książkach, jest tzw. „pisownią nową“, której system został podany w „Pierwszej książce“ zgodnie z aprobata Mi-

nisterstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

**St. Tync, J. Gołąbek i Z. Nowakowski: Po szerokim świecie.** Czytanki polskie dla VI klasy szkół powszechnych III stopnia. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 287. Zł 1,90.

**St. Tync, J. Gołąbek, J. Duszyńska: Elementarz dla I klasy szkół powsz. miejskich.** Książnica - Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 144. Zł. 0,60.

**St. Tync, J. Gołąbek: Czytanki polskie dla IV kl. szkół powszechnych I stopnia.** Kurs C. Książnica - Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 223. Zł 1,40.

*W. Nikliborc i W. Stożek: ARYTMETYKA I GEOMETRIA dla IV kl.* szkół powszechnych I stop. Kurs C. Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 134, zł. 1,—.

*St. Karczewski: HELGOLAND.* Książnica - Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 68, zł. 3,—.

Helgoland znany jest u nas raczej z nazwy; najczęściej słyszy się o nim, jako o zanikającej w falach morza wyspie. Tymczasem Helgoland jest pod względem przyrodniczym i geograficznym wyspą tak osobliwą, iż zasługuje na bliższe poznanie. Autor daje w zarysie obraz stosunków geologicznych, porusza szereg zagadnień biologicznych, najbardziej dla Helgolandu charakterystycznych, informuje wreszcie czytelnika o życiu mieszkańców. Na końcu książki zamieszczono spis ważniejszych źródeł, dotyczących Helgolandu.

*J. Harabaszewski: JĘDRZEJ ŚNIADECKI.* Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 95, zł 2,40.

Autor ograniczył swe zadanie do przedstawienia działalności Śniadeckiego, jako chemika.

*St. Pawłowski: GEOGRAFIA DLA KL. II GIMN.* Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa, Str. 232, zł. 2,10.

*J. Cieśliński i L. Koźmiński: LES AFFAIRES ET L'ART DE LES TRAITER EN FRANCE.* Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 132, zł. 2,80.

Jest to podręcznik do nauki języka francuskiego dla II klasy liceum handlowego i administracyjnego i szkół przysposobienia handlowego i administracyjnego st. II. Nadaje się również dla IV klasy gimnazjum kupieckiego. Książka zawiera opisy, opowiadania i sceny ilustrujące organizację i technikę handlu we Francji. Ustępy te zostały wyjęte z różnych dzieł literackich i zawodowych. Podręcznik uwzględnia założenie i formy przedsiębiorstw handlowych, osoby kupca i jego pracowników, zawody pomocnicze w handlu, kupno i sprzedaż towarów, pieniądz, kredyt, weksel, czek i papiery wartościowe, banki oraz najważniejsze czynności giełdowe.

*J. Mihułowicz: TRYGONOMETRIA dla I kl. liceum humanistycznego i przyrodniczego.* Książnica - Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 88, zł. 1,80.

*JAK UCHRONIĆ SIĘ PRZED ZATRUCIEM GRZYBAMI I JAK JE ZBIERAĆ.* Wydane ostatnio przez Książnicę-Atlas *ŚCIENNE BARWNE TABLICE GRZYBÓW JADALNYCH I TRUJĄCYCH* w opracowaniu inż. H. Orłosia, naczelnika jednego z wydziałów Instytutu Badawczego Lasów Państwowych. Całość powyższego wydawnictwa obejmuje 4 oddzielne tablice, przedstawiające każda grupę z 8 gatunków, o innym znaczeniu gospodarczym. Obok każdego gatunku znajdujemy jego nazwy naukowe i regionalne oraz krótką charakterystykę. Jest to więc niejako pewne minimum wiadomości o grzybach. Powyższe tablice zalecone zostały do użytku przez dwa ministerstwa: Ministerstwo W. R. i O. P. i Ministerstwo Rolnictwa.

*W. Gottlieb i K. Zagajewski: HEINZ IN BERLIN.* Podręcznik języka niemieckiego dla II klasy gimnazjum kupieckiego. Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 160, zł. 3,10. Całość dzieli się na trzy części: 1) podróż do Berlina, 2) z życia kupieckiego, 3) na wsi i nad morzem. Po tekstach, zaczerpniętych częściowo z najnowszych publikacji, następują preparacje i ćwiczenia, gramatyczka ćwiczebna, i słowniczek. Słowniczek ten zawiera około 1,500 słowek, z których 900, uwydatnionych półtłustym drukiem, należy do zapasu czynnego. — Książka jest ściśle dostosowana do programu i jego głównego celu: kształcenia polskiego kupca.

*Dr J. Dyakowska: PRZYMIERZE Z PRZYRODĄ.* (Biblioteka Biologiczna Z. 9). Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 80, zł. 1,50.

Autorka omawia w 8 rozdziałach podstawowe zagadnienia ochrony przyrody. Pierwszy rozdział obejmuje krótki zarys historyczny powstania idei ochrony przyrody oraz motywy kierujące jej twórcami i zwolennikami, drugi poświęcony jest omówieniu organizacji ochrony przyrody i obowiązującemu dziś ustawodawstwu ochronnemu w Polsce, dalsze zajmują się szczegółowymi problemami ochrony przyrody, jak ochroną roślin, ochroną zwierząt itd., oraz zawierają krótkie opisy polskich parków narodowych i ważniejszych rezerwatów wraz z historią ich powstania. Książeczka jest przeznaczona przede wszystkim dla starszej młodzieży gimnazjalnej i licealnej i ma na celu podanie czytelnikom pewnego całokształtu pojęć o ochronie przyrody, znanej im już nieco z nauki na niższym stopniu.

*B. Chodowicki: RYSUNEK ZAWODOWY Z GEOMETRIĄ DLA SZKÓŁ STOLARSKICH.* (Kl. I) zł. 2,10. Autor rozwija w tym podręczniku w sposób przystępny niezbędne dla stolarza podstawowe wiadomości z geometrii, podaje ich zastosowanie na ważnych przykładach praktycznych, zaopatrując podręcznik w liczne rysunki.

*E. Forelle i H. Raabe: NAUKA O CZŁOWIEKU WRAZ Z HIGIENĄ.* Podręcznik biologii na IV klasę. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 200, zł. 1,80.

Nowością w tym podręczniku jest rozkład materiału naukowego na lekcję (ogółem 57 lekcji). Lekcje są przeważnie jednogodzinne, niektóre z nich jednak, zawierające więcej ćwiczeń, wymagają godziny na samo wykonanie ćwiczeń i na następnej lekcji półgodzinnego omówienia. W sumie można liczyć, że nauczyciel na wyjaśnienie materiału i wykonanie ćwiczeń zmuszony będz e zużyć około 45 godzin lekcyjnych, piętnaście zaś godzin będzie miał do rozporządzenia na tzw. repetycje. Podręcznik dostosowany jest ściśle do wymagań programu i zawiera obfity materiał naukowy, uwzględniający współczesny stan wiedzy biologicznej.

*Dr S. Górniak i E. Ehrlich: WYBRANE ZAGADNIENIA PRAWNE KUPCA DETALICZNEGO.* Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 80, zł. 1.30.

Na treść książki składają się następujące rozdziały: I. *„Kupiec"*. — Ujmuje on pojęcie kupca wedle prawa

handlowego oraz podaje zasady, odnoszące się do firm i rejestru handlowego. II. *„Spółki handlowe"*. — Omawia istotę, zasady tworzenia się, działania i zgaśnięcia różnych zbiorowych form prowadzenia przedsiębiorstwa handlowego. III. *„Sprawy podatkowe"*. — Podaje zasadnicze przepisy, dotyczące podatków płaconych przez kupca oraz sposób składania zeznań i płacenia należności prawno-publicznych. IV. *„Zabezpieczenie i dochodzenie pretensyj"*. — Zawiera nie tylko omówienie dotyczących zasad, lecz także wzory pism łącznie z pozwami sądowymi, zwłaszcza dla wypadków, w których kupiec nie musi korzystać z pomocy adwokata. V. *„Stosunki prawne pracowników handlowych"*. — Określa w sposób zwięzły formy umów, prawa i obowiązki kupca oraz jego personelu łącznie z zasadami dotyczącymi pełnomocnictw handlowych. VI. *„Likwidacja, ugoda, upadłość"*. — Omawia zwięźle zasady określające przyczyny i sposób prowadzenia tych czynności. — Układ i treść książki są dostosowane do programów gimnazjów kupieckich.

*A. Litwin — K. Greb — T. Banach: CZASOPISMA DZIECIĘCE ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO W SZKOLE POWSZECHNEJ.* Uwagi metodyczne dla nauczycieli. Wyd. Naszej Księgarni S. A. Z. N. P. Warszawa 1938.

## CZASOPISMA NADESŁANE.

*KULTURA I WYCHOWANIE* — Kwartalnik T. N. S. W. Red. i Adm. Warszawa. Al. Ujazdowskie 20. Rok V. zeszyt 1 z 1938 r. Prenumerata roczna 10 zł, zeszyt pojed. 2,50 zł.

*Treść:* Władysław Radwan — Psychika chłopa i jej źródła. Bogdan Nawroczyński — Dwa realizmy pedagogiczne. Władysław Gołembski — W poszukiwaniu zasad nowego wychowania. Włodzimierz Pietrzak — Mit narodowy a kultura. Łukasz Kurdybacha — Ziemianin czy rycerz. Stanisław Rychliński — Selekcje społeczne w szkolnictwie.

*CHOWANNA* — Miesięcznik Instytutu Pedagogicznego w Katowicach poświęcony współczesnym prądom w wychowaniu i nauczaniu. Red. i Adm. Katowice, ul. Szkolna 9. Prenumerata roczna 5 zł, pojed. zesz. 1 zł.

*Treść nr 5 — maj 1938 r.:* Maria Grzegorzewska — Znaczenie wychowawcze osobowości nauczyciela. Józef Bogacz — Czytelnictwo wśród dzieci i młodzieży (dok.). Teofil Łaciak — Karność w wychowaniu domowym. Recenzje i sprawozdania. Kronika Instytutu Pedagogicznego.

*Nr 6 — czerwiec 1938 r.:* Adam Wrzosek — O Jędrzeju Śniadeckim. Henryk Barycz — W 350 rocznicę założenia gimnazjum im. Bartłomieja Nowodworskiego. Teofil Łaciak — Karność w wychowaniu domowym (c. d.). Recenzje i sprawozdania. Problemy psychopedagogiczne w czasopismach angielskich. Dodatek — Sprawy szkolne na Śląsku.

*PRACA OŚWIATOWA* — Miesięcznik Instytutu Oświaty Dorosłych. Red. i Adm. Warszawa 22, ul. Reja 9. Prenumerata roczna 8 zł, nr. pojed. 1 zł.

*Treść nr 5 — maj 1938 r.:* J. Janiczek — Oświata pozaszkolna w dużych miastach. T. Wieroński — O koordynacji prac kulturalno-oświatowych. H. Stattlerówna — O metodzie w oświacie dorosłych. T. Lubicz Majewski — Ku realizacji instytutów wiedzy praktycznej. H. Hahn — Zagadnienie kształcenia przodowników teatralnych. Z. Mierzwińska — Atmosfera szwedzkich uniwersytetów ludowych. Kronika.

*RODZINA I DZIECKO — DOM I SZKOŁA* — Miesięcznik zespołu rodziców poświęcony zagadnieniom wychowania młodzieży szkolnej oraz współpracy domu i szkoły. Red. i Adm. Warszawa, ul. Zakopiańska 31. Prenumerata kwartalna 2,40 zł, roczna 7,50 zł, numer pojed. 1 zł.

*Treść nr 6 — czerwiec 1938 r.:* B. Nawroczyński — Różne formy kończenia szkoły średniej. T. Marycki — Abiturienci szkół średnich w przeddzień poważnego egzaminu życiowego. Dr W. Szaynokowa — Przysposobienie do wojskowej służby pomocniczej w liceach żeńskich. J. Rendznerowa — Sport w rodzinie. Z. Wołowska — Kilka uwag w sprawie szkolnych wycieczek krajoznawczych. Artykuły dyskusyjne. Głosy rodziców. Recenzje i sprawozdania.

*PRZEGLĄD PEDAGOGICZNY* — Organ T. N. S. W. Red. i Adm. Warszawa, Al. Ujazdowskie 20. Prenum. roczna 6 zł, nr pojed. 50 gr. Nr 14—16 czerw. 1938 r.

*ŚLĄSKIE WIADOMOŚCI MUZYCZNE* — Miesięcznik poświęcony kulturze muzycznej na Śląsku. Redakcja i Adm. Katowice, Wojewódzka 45. Prenum. roczna 4 zł, nr 6, 7, 8 — czerwiec-sierpień 1938 r. Treść: Wallis St. — Krogulec w śląskich pieśniach ludowych. Z. Dymek — Rozmyślania o naszej muzykalności.

*SŁONKO* — tygodnik obrazkowy dla młodszych dzieci. Red. i Adm. Warszawa, Zielna 13 m. 2. Prenum. miesięczna 80 gr, nr pojed. 20 gr, zniżki.

*MŁODY POLAK* — dwutygodnik dla dzieci i młodzieży. Red. i Adm. Warszawa, Chmielna 58. Prenum. półroczna 2 zł, nr pojed. 20 gr.

*GŁOS NAUCZYCIELSKI* — centralny organ Z. N. P nr 3 z 28. VIII. 1938 r. Red. i Adm. Warszawa, ul. Smulikowskiego 4.

*NURT* — Południowo-wschodnia agencja prasowa. Nr 1. z 13. VIII. 1938 r. Lwów, Plac Bernardyński 17.



**Redakcja:** Katowice — Urząd Wojewódzki Śląski, ul. Jagiellońska I p. pokój 326. — Tel. 106.
**Administracja:** II p. pokój 538. — Tel. 178. — Konto P. K. O. Nr. **304.121.**

**Czcionkami i drukiem: Drukarnia Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego w Katowicach.**